

Informacja o stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej powiatu nizańskiego w 2018r.

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

Szanowni Państwo!

Przekazuję w Państwa ręce opracowanie dotyczące sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu niżańskiego. Niniejsze opracowanie zawiera ocenę bezpieczeństwa sanitarnego oraz stanowi swojego rodzaju podsumowanie działalności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W ubiegłym roku oprócz planowanych zamierzeń podejmowano także dodatkowe działania nadzorcze oraz edukacyjno-oświatowe, które wynikały z bieżącej sytuacji epidemiologicznej i zgłaszanych przez lokalne społeczeństwo potrzeb zdrowotnych.

Jako Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nisku mam nadzieję, że przedstawione w niniejszym opracowaniu informacje, stanowiąc będą źródło wiedzy o stanie bezpieczeństwa sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie niżańskim w 2018 roku, dla wszystkich, którzy są zainteresowani tematem zdrowia publicznego.

Zachęcam Państwa również do odwiedzania naszej strony internetowej www.pssenisko.com.pl zawierającej aktualne informacje na temat działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w regionie.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W NISKU

lek. Maria Budkowska

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŻNYCH

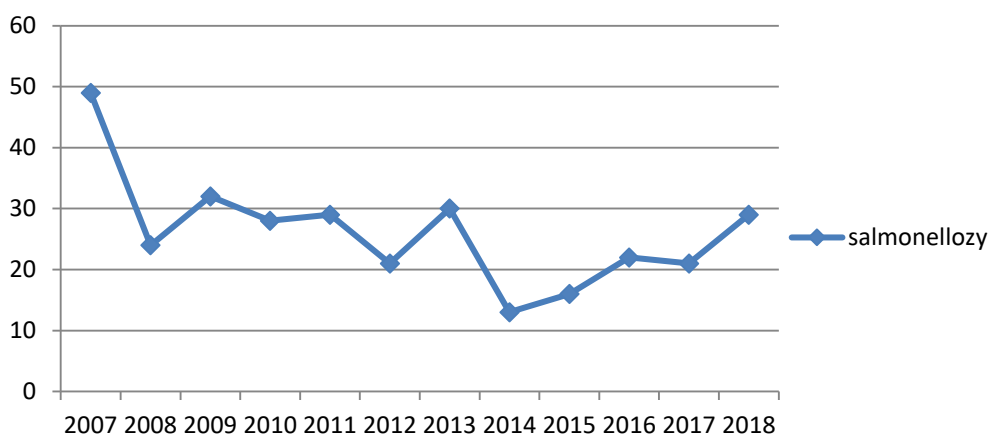

Ze względu na choroby zakaźne, które są ciągle istotnym problemem zdrowia publicznego zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych i zakażeń wśród ludzi jest jednym z podstawowych zadań realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Zadania realizowane w powiecie nizańskim w 2018 roku były następstwem sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń w powiecie, kraju i na świecie. Na podstawie zgłoszeń przypadków zachorowań, zakażeń i zatruc wpływających do Stacji z podmiotów leczniczych prowadzona była rejestracja chorób zakaźnych pozwalająca na bieżący monitoring i ocenę bieżącej sytuacji epidemiologicznej w powiecie oraz wczesne podejmowanie ewentualnych działań przeciwepidemicznych.

Opracowanie przedstawia dane dotyczące kształtowania się sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych na terenie powiatu nizańskiego w 2018 roku w stosunku do roku 2017.

Odnotowano wzrost zachorowań na salmonellozy 29/21, w tym pozajelitowe 1/0 (podobnie jak w latach ubiegłych dominował szczep **Salmonella enteritidis**), oraz wzrost nowo zarejestrowanych nosicieli salmonelli 16/5.

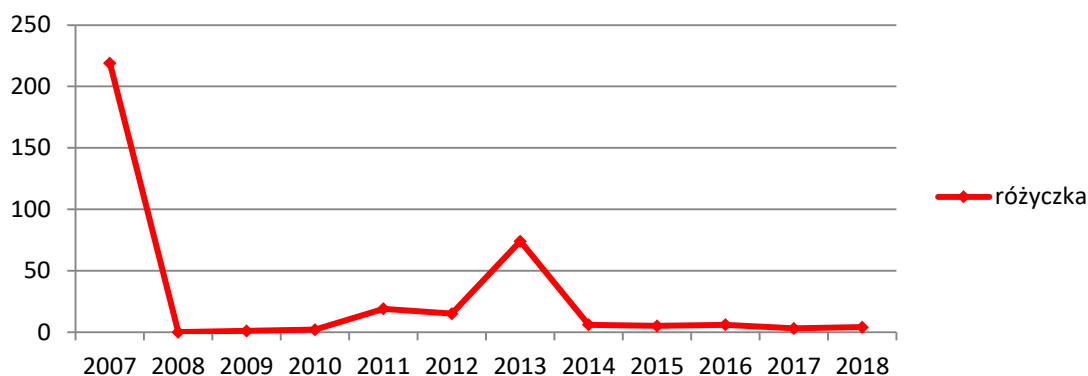

Stwierdzono wzrost zachorowań na gruźlicę 13/8, inne bakteryjne zakażenia jelitowe, w tym u dzieci do lat dwóch 12/9, zapalenie opon mózgowych 3/1, odnotowano nowe pojedyncze zachorowanie na tularemie, chorobę Creutzfeldta-Jakoba i odrę.

Zaobserwowano spadek zachorowań na wirusowe zakażenie jelitowe 24/63, w tym u dzieci do lat dwóch 10/37,

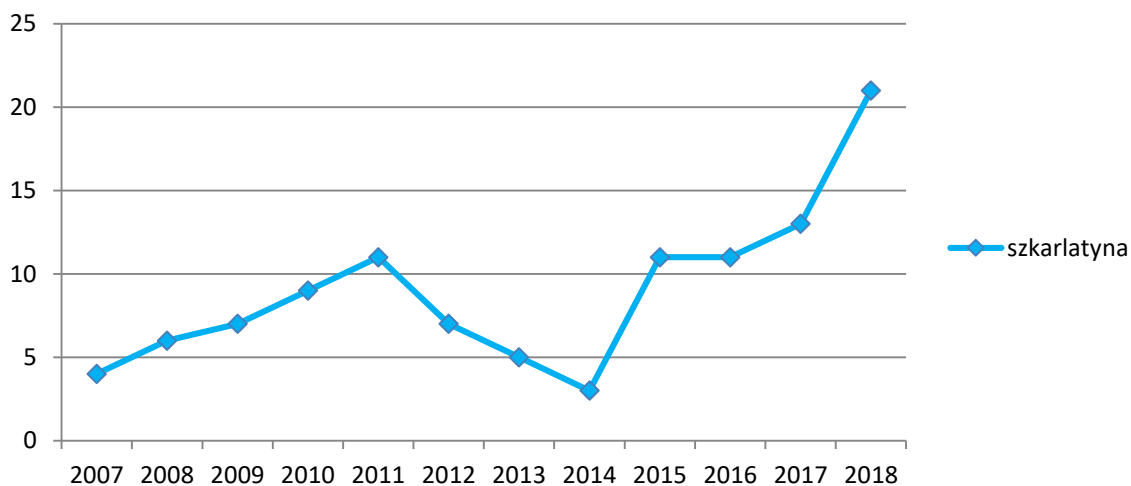
Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

W porównaniu do 2017r. nastąpił niewielki wzrost liczby zachorowań na **różyczkę (4/3)**.

Zaobserwowano duży spadek zachorowań na **ospę wietrzną (169)**, w roku poprzednim dla porównania było to 492 przypadki.

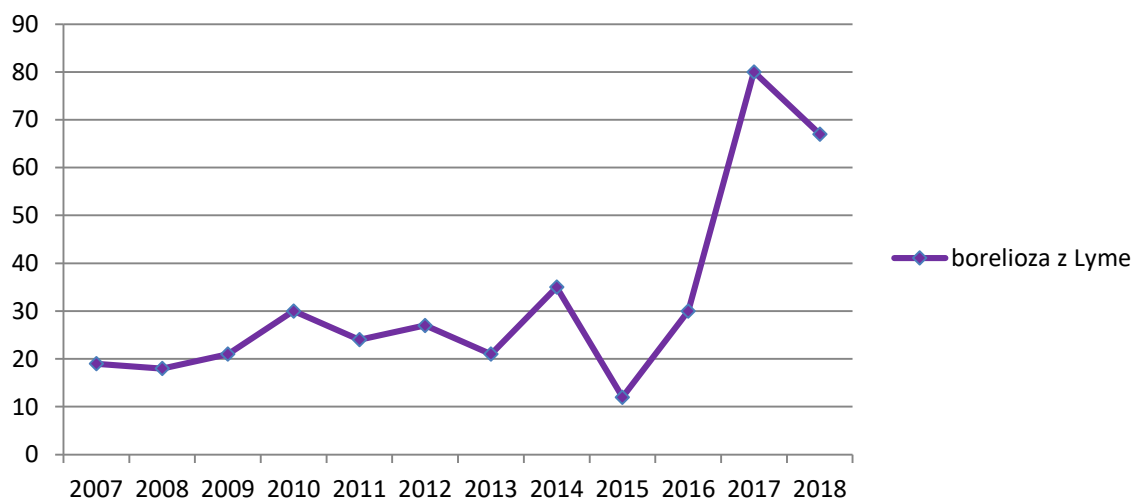
Zarejestrowano wzrost zachorowania na **plonicę (szkarlatynę) – 21/13**.

W analizowanym okresie sprawozdawczym odnotowano niewielki wzrost zachorowań na **świnkę (nagminne zapalenie przyusznic) (2018r. – 4, 2017r. - 2)**, natomiast liczba zachorowań na różę pozostała niezmienna i wynosiła 8).

Choroby odzwierzęce

Niewielkiemu zmniejszeniu uległa liczba zachorowań na boreliozę (67) w stosunku do roku poprzedniego, kiedy to opracowano 80 zgłoszeń zachorowań po ukąszeniu przez kleszcza.

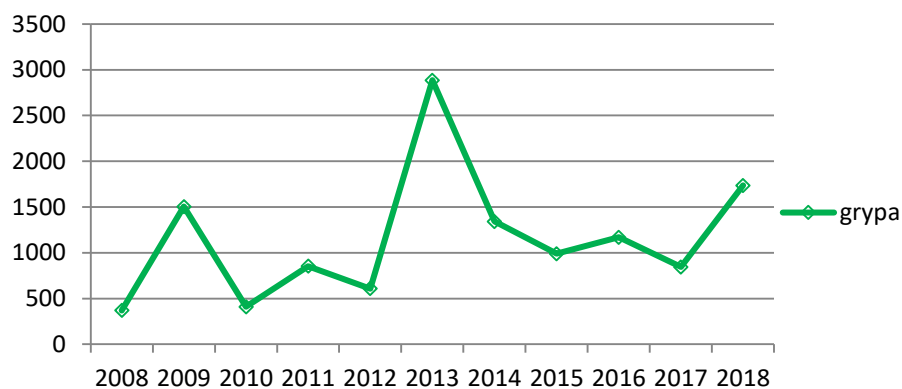

Innym ważnym problemem pozostają nadal pokąsania przez zwierzęta (wałęsające się, bezpańskie psy i koty), po których konieczne jest podejmowanie szczepień przeciw wścieklicznie. W roku 2018 liczba osób poddanych szczepieniom przeciwko wścieklicznie po **pokąsaniu przez zwierzęta** wynosiła 21 (psy - 15, kot - 4, nietoperz – 2).

Ogółem zgłoszono i opracowano **109** przypadków pokąsań przez zwierzęta, z czego **72** pogryzienia zgłoszono do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nisku w celu podjęcia obserwacji zwierzęcia w kierunku wykluczenia wściekliczny.

Zachorowania na gripę

W 2018 roku odnotowano znaczny wzrost zachorowań na gripę, zachorowania grypopodobne oraz ostre zakażenia dróg oddechowych. Zarejestrowano **1735** zachorowań, natomiast w 2017 roku było **844** zgłoszonych przypadków.

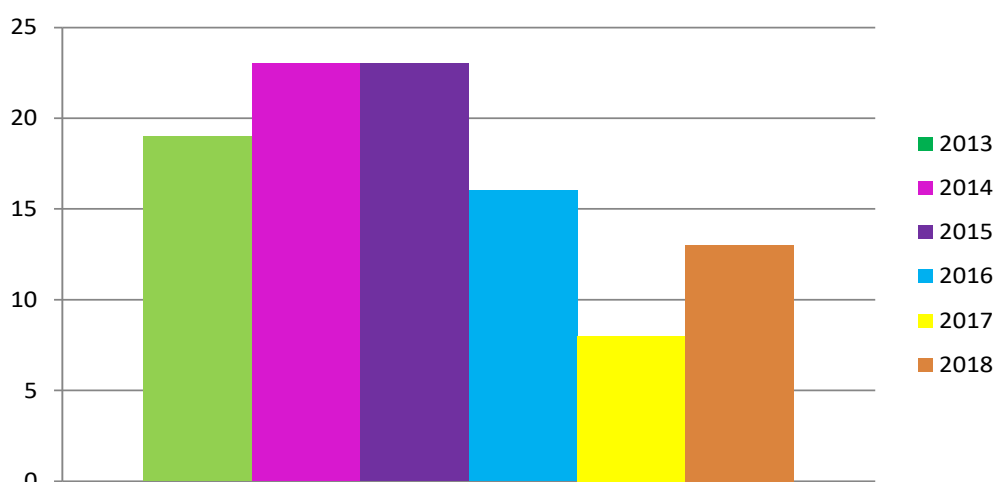

Podobnie jak w latach ubiegłych kontynuowano działania w ramach nadzoru epidemiologiczno-wirusologicznego nad gripą opartego na systemie SENTINEL, którego głównym celem jest pobieranie od pacjentów podejrzanych o zachorowanie na gripę

materiału do badań wirusologicznych. W nadzorze SENTINEL w 2018 roku uczestniczył 1 podmiot leczniczy - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zarzeczcu. Pobrano do badania 6 wymazów od osób chorych, z których wyizolowano 3 potwierdzone przypadki wirusa grypy typu B.

Zachorowania na gruźlicę

W 2018 roku zgłoszono 13 zachorowań na gruźlicę. Zachorowania wystąpiły u osób dorosłych. W związku ze zgłoszonymi zachorowaniami nadzorem objęto osoby pozostające w kontakcie wysokiego ryzyka z osobami chorymi na gruźlicę.

Zachorowania na gruźlicę

Zakażenia krwiopochodne

Ogromne znaczenie w zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń krwiopochodnych ma wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych w zakładach ochrony zdrowia, jak i w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich i tatuażu, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich.

Zarejestrowano pojedyncze zachorowanie wirusowe zapalenie wątroby typu C oraz zarejestrowano nowo wykryte zakażenie HIV.

Ogółem w roku 2018 opracowano 368 ogniska chorób zakaźnych oraz pobrano 226 wymazów od osób ze styczności, nosicieli i ozdrowieńców.

Poniżej w tabeli przedstawiono choroby zakaźne rejestrowane w 2018r. na terenie powiatu nizańskiego w zestawieniu z rokiem poprzednim. Uwzględniono współczynnik zapadalności w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców. W przypadku większości jednostek chorobowych zapadalność utrzymywała się na poziomie zbliżonym do 2017 roku.

Jednostka chorobowa	Ilość zachorowań			
	Rok 2018	Współczynnik zapadalności	Rok 2017	Współczynnik zapadalności
Salmonellozy	29	43,21	21	31,22
- pozajelitowe	1	1,49	-	-
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem	12	17,88	9	13,38
w tym u dzieci do lat 2	2	2,98	3	4,46
Wirusowe zakażenia jelitowe ogółem	24	35,76	63	93,65
w tym u dzieci do lat 2	10	14,9	37	-
Biegunki i zap. żołądkowo-jelitowe	98	146,02	96	142,70
BNO ogółem				
w tym u dzieci do lat 2	40	59,6	24	-
Szkarlatyna	21	31,29	13	19,32
Róża	8	11,92	8	11,89
Borelioza z Lyme	67	99,83	80	118,92
Pokąsania przez zwierzęta (osoby szczep. p/wściekliznie)	21	31,29	23	34,19
Ospa wietrzna	169	251,82	492	731,36
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	-	-	4	5,95
WZW typu C	1	1,49	1	1,49
Różyczka	4	5,96	3	4,46
Świnka	4	5,96	2	2,97
Zapalenie opon mózgowych	3	4,47	1	1,49
Zapalenie mózgu nieokreślone i wirusowe	1	1,49	-	-
Grypa zgłoszone podejrzenia zachorowań	1735	2585,23	844	1254,61
Grypa typu B	1	1,49	-	-
Nowo wykryte zakażenia HIV	1	1,49	-	-
Rzeżączka	-	-	1	1,49
Kiła	-	-	1	1,49
Gruźlica	13	19,37	8	11,89
Nosiciele salmonellozy	16	23,84	5	7,43
Odra	1	1,49	-	-
Choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)	1	1,49	-	-
Tularemia	1	1,49	-	-

SZCZEPIENIA OCHRONNE

Program Szczepień Ochronnych (tzw. kalendarz szczepień) porządkuje kwestie wieku i zakresu wykonywanych szczepień ochronnych i uwzględnia:

- szczepienia obowiązkowe (bezpłatne) realizowane w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego bez dodatkowych opłat,
- szczepienia obowiązkowe dla niektórych grup (również bezpłatne), np. szczepienia przeciwko ospie wietrznej dla dzieci z obniżoną odpornością lub przebywających w żłobkach,
- szczepienia zalecane (odpłatne)

Zarówno szczepienia obowiązkowe, jak i zalecane są bezpieczne i skutecznie chronią przed zachorowaniem.

Obowiązkiem szczepień ochronnych u dzieci do 19 roku życia objętych jest 12 chorób zakaźnych, są to: gruźlica, wirusowe zapalenie wątroby typu B, błonica, tężec, krztusiec, inwazyjne zakażenie *Haemophilus influenzae* typu b, ostre nagminne porażenie dziecięce (Poliomyelitis), inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae*, odra, świnka, różyczka oraz ospa wietrzna.

Obowiązkowym i bezpłatnym jest również szczepienie przeciwko wścieklicznie w przypadku narażenia na zakażenie w wyniku styczności ze zwierzęciem chorym na wścieklicznę lub podejrzanym o zakażenie wirusem wściekliczny.

W Polsce szczepienia ochronne są realizowane zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych (PSO), który jest co roku aktualizowany. W 2018 r. przedstawiał się on następująco:

wiek	gruźlica	WZW typu B	blonica	tężec	krztusiec	Hib	Poliomyelitis	Streptococcus Pneumoniae	odra	świnka	różyczka
1 rok życia	1 doba życia										
	2 miesiąc życia										
	4 miesiąc życia										
	5-6 miesiąc życia										
	7 miesiąc życia										
2 rok życia	13-15 miesiąc życia										
	16-18 miesiąc życia										
6 rok życia											
10 rok życia											
14 rok życia											
19 rok życia											

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych w powiecie nizańskim przeprowadzono 40 kontroli w 19 podmiotach leczniczych świadczących usługi medyczne.

Podczas kontroli przeprowadzonych w punktach szczepień nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności szczepionek.

Szczepienia przeciwko gruźlicy u noworodków, wykonywane w Szpitalu Powiatowym tuż po urodzeniu realizowane są na poziomie 98,2%. Zauważa się wzrost ilości dzieci szczepionych w późniejszym terminie (po 24 godzinach od urodzenia do 14 dnia życia) wynikający głównie z przeciwwskazań do szczepień, braku zgody matki oraz innych poważnych powikłań zdrowotnych.

Odsetek uodpornienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w 2018 roku u dzieci w pierwszym roku życia kształtował się na poziomie 84,0%, natomiast w roczniku 2017 wyniósł 100,0% a w roczniku 2016 w granicach 99,2%.

Pozostałe obowiązkowe szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, Haemophilus influenzae typu b i Poliomyelitis, (w rocznikach 2016-2017) wykonywane są na zadawalającym poziomie i wynoszą ponad 99% w roczniku 2018 wyniosły 43,4 % (niski odsetek nie świadczy o słabej wszczepialności dzieci w tym roczniku). Szczepienia wykonywane są na bieżąco przez cały rok. Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w roczniku 2016 wyniosły 95,5 %, rocznik 2017 miał nieco niższy odsetek (77,9 %).

Szczepienia przeciwko Streptococcus Pneumoniae w roczniku 2017 wyniosł 99,6 %, natomiast w 2018 54,6%.

Nieco gorzej wyglądają szczepienia przypominające u starszych dzieci. Odsetek 6-latków zaszczepionych przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi wynosi 69,9%, natomiast 10-latki zaszczepiono przeciwko odrze, śwince, różyczce dawką przypominającą w 81,4%. Szczepienia przypominające przeciwko błonicy i tężcowi młodzieży w 14 r.ż. wykonano w 82%, a u 19-latków na poziomie 66%.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia, z dnia 21 grudnia 2010 roku, w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania, do PSSE w Nisku zgłoszono 3 łagodne niepożądane odczyny poszczepienne po podaniu preparatów DTP (błonica, tężec, krztusiec) i ActHib (Haemophilus influenzae typu b), Euvax B 0,5 ml (wirusowe zapalenie wątroby typu B) oraz Synflorix (Streptococcus pneumoniae). Jedno dziecko było hospitalizowane przez okres 4 dni w związku z odczynem poszczepiennym. Wszystkie dzieci w pełni powróciły do zdrowia. Obecnie stosowane szczepienia ochronne niosą wielokrotnie mniejsze ryzyko wystąpienia poważnego NOP-u niż konsekwencje wynikające z zachorowania na chorobę zakaźną, przed którą szczepienie chroni.

Poza obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych istotną rolę w profilaktyce chorób zakaźnych odgrywają tzw. szczepienia zalecane. Najliczniejszą grupą zaszczepioną w/w preparatami w roku 2018 stanowiły osoby zaszczepione przeciwko grypie - 994 oraz osoby zaszczepione przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B -315 osób.

Przeciwko inwazyjnemu zakażeniu Streptococcus pneumoniae w ramach szczepień zalecanych zaszczepiono 239 dzieci.

Ocena placówek służby zdrowia za 2018r.

Na koniec 2018r. w ewidencji PSSE w Nisku widniało ogółem 107 podmiotów wykonujących działalność leczniczą w ramach otwartej służby zdrowia. W stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego ilość obiektów zmniejszyła się o 10 podmiotów.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę w placówkach służby zdrowia są wodociągi sieciowe. Podobnie jak w latach poprzednich w ocenie tej nie są uwzględnione indywidualne, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i pielęgniarskie oraz grupowe praktyki pielęgniarskie z uwagi na brak danych. Na koniec 2018r. jakość wody w nadzorowanych placówkach służby zdrowia odpowiadała wymaganiom. Skarg na złą jakość wody nie notowano, nieprawidłowości w zakresie zaopatrzenia w wodę nie stwierdzono.

Wszystkie skontrolowane w 2018 roku obiekty służby zdrowia zaopatrzone były w bieżącą ciepłą wodę. W obiektach typu: przychodnie, ośrodki zdrowia i poradnie poddanych kontroli, temperatura wody ciepłej w punktach czerpalnych utrzymywana była stale na poziomie 55-60°C, w celu zapobiegania wystąpieniu bakterii Legionella. Podobnie jak w latach poprzednich uchybień w tym zakresie nie stwierdzono.

Nieczystości płynne odprowadzane były w większości obiektów do sieci kanalizacyjnej. W pozostałych przypadkach do zbiorników bezodpływowych. Uregulowania do odbioru nieczystości płynnych zawarte były w umowach pomiędzy podmiotami leczniczymi a zakładami świadczącymi usługi komunalne.

W 2018r. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków.

Odpady gromadzone były w pojemnikach lub kontenerach usytuowanych na terenie placówek. Wszystkie obiekty posiadały umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenie.

Podmioty lecznicze poddane w 2018 roku kontroli stosowały opracowane przez siebie, szczegółowe procedury postępowania z odpadami medycznymi oraz instrukcje selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich wytwarzania i w miejscach wezwania zgodnie z właściwościami i sposobem unieszkodliwiania. Worki i pojemniki były właściwie oznakowane. Tylko nieliczne placówki umieszczały na etykiecie REGON i nr księgi rejestrowej wytwórcy, datę i godzinę rozpoczęcia użytkowania worka/pojemnika oraz godzinę zamknięcia worka/pojemnika. Pozostałe placówki po pouczeniu w tym zakresie zobowiązały się zastosować „od zaraz” do nowych wymogów. Z uwagi na niewielką ilość odpadów medycznych wytwarzanych przez podmioty lecznicze w 2018r., ich magazynowanie wstępne odbywało się w przygotowanych specjalnie do tego celu przenośnych urządzeniach

chłodniczych, zaopatrzonych w termometry do monitorowania temperatury wewnątrz urządzenia. Urządzenia te zabezpieczono przed dostępem osób nieupoważnionych oraz owadów, gryzoni itp. Żadna z kontrolowanych placówek medycznych w 2018r. nie wytwarzała odpadów wysoce zakaźnych. W roku sprawozdawczym, wszystkie podmioty posiadały umowy z firmami posiadającymi wymagane zezwolenie na odbiór tych odpadów, a częstotliwość ich odbioru nie budziła zastrzeżeń.

W wyniku kontroli interwencyjnej dot. postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono brak jednej z dwunastu wymaganych kart przekazania do utylizacji odpadów medycznych. Wszczęto postępowanie administracyjne w tej sprawie.

Kontrole pozostałych podmiotów medycznych w zakresie postępowania z odpadami medycznymi w 2018r. nie wykazały nieprawidłowości.

Bрудna bielizna we wszystkich skontrolowanych w 2018r. placówkach medycznych składowana była w przeznaczonych do tego celu plastikowych zamykanych koszach, wyłożonych workami foliowymi, ustawionych w wyznaczonych miejscach – głównie w pomieszczeniach do przechowywania sprzętu porządkowego i środków czystości. Pranie bielizny odbywało się poza placówkami - w pralniach. Wszystkie placówki posiadały umowy na świadczenie usług pralniczych z tym, że w większości transport brudnej bielizny do pralni odbywał się we własnym zakresie. Nieprawidłowości w tym obszarze nie stwierdzono. Czysta bielizna przechowywana była w higienicznych warunkach – w wydzielonych zamykanych szafkach. Niektóre placówki stosowały również bieliznę jednorazowego użytku, która po użyciu traktowana była jako odpad medyczny. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w 2018r. można stwierdzić, że postępowanie z brudną i czystą bielizną w placówkach świadczących usługi medyczne nie budziło zastrzeżeń.

Wszystkie skontrolowane w danych roku obiekty służby zdrowia wyposażone były w system wentylacji grawitacyjnej. W sanitariatach zainstalowane były mechaniczne wiatraki uruchamiane automatycznie - sprzężone z włącznikami światła. Jedna placówka posiadała zainstalowane klimatyzatory, które były poddane okresowym przeglądom, czyszczeniu i dezynfekcji. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Wzorem lat ubiegłych wszystkie skontrolowane placówki posiadały wdrożone procedury higieniczne. W tym zakresie w 2018r. nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ilość urządzeń do sterylizacji narzędzi medycznych w stosunku do roku ubiegłego nie uległa zmianie. W dalszym ciągu w ewidencji widniało 32 autoklawy, znajdujące się w gabinetach stomatologicznych i podmiotach leczniczych. W sposób ciągły prowadzone były przez użytkowników kontrole procesów sterylizacji, zarówno wskaźnikami chemicznymi

(każdy proces) jak i 1 raz w miesiącu wskaźnikami biologicznymi. W 2018 roku nie wydawano decyzji unieruchamiających autoklaw, co świadczy o tym, że uchybień w zakresie sterylizacji nie stwierdzono.

Pomieszczenia skontrolowanych obiektów utrzymywane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym. Sprzątanie i dezynfekcja pomieszczeń przeprowadzane były na bieżąco. Sprzęt porządkowy był prawidłowo przetrzymywany, a środki czystości i dezynfekcyjne właściwie dobrane. W 2018 roku zrealizowane zostały 2 decyzje administracyjne dot. nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego.

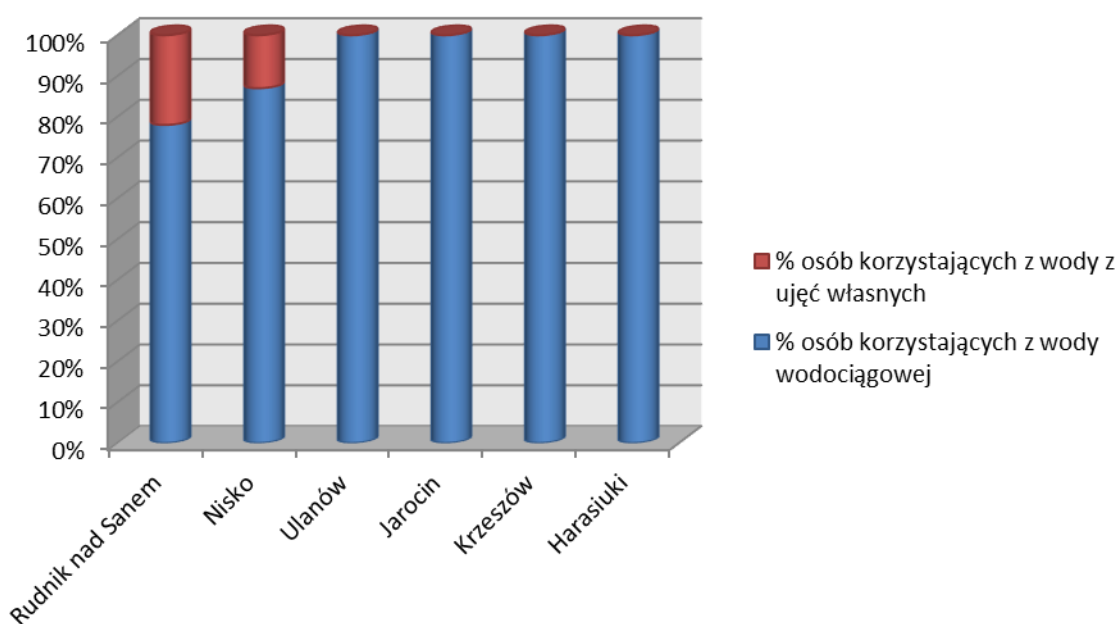
Ogółem przeprowadzono 93 kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

WARUNKI HIGIENY ŚRODOWISKA

W 2018r. zgodnie z ustawowymi zadaniami komórka higieny komunalnej prowadziła nadzór nad obiektami użyteczności publicznej oraz nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przeprowadzono 123 kontrole, pobrano 64 próbki wody, wydano 108 decyzji administracyjnych, 25 postanowień oraz 17 opinii sanitarnych.

ZAOPATRZENIE W WODĘ DO SPOŻYCIA

Najważniejszym celem nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi jest ochrona zdrowia osób z niej korzystających poprzez zapewnienie jej prawidłowych parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych. Mieszkańcy powiatu niżańskiego zaopatrywani są w wodę do spożycia przez **13** wodociągów. Wszystkie oparte są na ujęciach wód podziemnych. Zgodnie z szacunkami poszczególnych zarządców i właścicieli urządzeń wodnych sieć wodociągowa zaopatruje ok. **60 452** mieszkańców powiatu. Stanowi to ok. **90%** ogólnej liczby mieszkańców powiatu, pozostałe osoby korzystają z wody z własnych ujęć, której jakość nie podlega kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podobnie jak w latach ubiegłych gmina Rudnik nad Sanem i gmina Nisko należą do obszarów, w których zwodociągowanie jest najmniejsze (Rudnik nad Sanem - 78% , Nisko - 87%).

Stopień zwodociągowania poszczególnych gmin

W 2018r. pobrano do badań ogółem **157** próbek wody przeznaczonej do spożycia, w tym: **62** próbki pobrane w ramach nadzoru sanitarnego oraz **95** próbek pobranych w ramach

kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne. Największy na terenie powiatu niżańskiego wodociąg sieciowy w Nisku o produkcji wody $> 1000 \text{ m}^3/\text{d}$, przez cały rok zaopatrywał konsumentów w wodę o prawidłowej jakości, spełniającej wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. poz. 2294). Pozostałe 12 urządzeń to wodociągi o produkcji wody od 100 do $1000 \text{ m}^3/\text{d}$. Z ewidencji usunięto wodociąg zaopatrujący Niepubliczne Przedszkole „Żaczek” w Nisku przy ul. Gisgessa 1, ze względu na likwidację placówki.

Biorąc pod uwagę badania prowadzone w 2018r. przez Inspekcję Sanitarną oraz badania w ramach kontroli wewnętrznej wykonywane przez wszystkich producentów wody, w 4 wodociągach stwierdzono przekroczenia parametrów mikrobiologicznych. Były to wodociągi w Sierakowie, Nowosielcu, Bielińcu i Rudniku nad Sanem ul. Chopina. We wszystkich przypadkach zostały podjęte odpowiednie procedury, a po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia ludzi wydano stosowne decyzje. Zobowiązani do doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań producenci wody podejmowali działania naprawcze, które pozwoliły wyeliminować zanieczyszczenie mikrobiologiczne.

Ponadto w trakcie roku stwierdzano krótkotrwałe przekroczenia parametrów fizykochemicznych. W jednej próbie w wodzie z wodociągu sieciowego w Hucie

Krzyszowskiej wystąpiły przekroczenia w zakresie barwy, mętności, manganu i żelaza. Jeden raz wystąpiło przekroczenie manganu, mętności i żelaza w wodociągu Nowosielec. Dwukrotnie w wodzie z wodociągu Bieliniec wystąpiło niewielkie przekroczenie niklu, którego przyczyną było chwilowe włączenie do eksploatacji studni głębinowej z ponadnormatywną zawartością niklu w wodzie surowej. W listopadzie w tym wodociągu stwierdzono przekroczenie mętności.

We wszystkich wymienionych przypadkach, przyczyną wystąpienia przekroczeń były awarie urządzeń na stacjach uzdatniania wody, przedsiębiorstwa wodociągowe po otrzymaniu zawiadomienia o przekroczeniu podejmowały szybkie działania naprawcze w celu ich usunięcia. W każdym przypadku przekroczenia były szybko wyeliminowane.

Pozostałe wodociągi zlokalizowane w miejscowościach: Sigielki, Rudnik nad Sanem ul. Stróżańska, Jarocin, Katy, Nowa Wieś, Jeżowe i Zarzecze przez cały 2018 rok podawały konsumentom wodę, której jakość odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia. Interwencje telefoniczne dot. pogorszenia jakości wody załatwiane były na bieżąco, we współpracy z właścicielami i zarządcami wodociągów. Decyzji stwierdzających brak przydatności wody do spożycia w roku 2018 nie wydawano.

Wszystkie nadzorowane przedsiębiorstwa wodociągowe przeprowadziły również wstępny monitoring substancji promieniotwórczych. W dwóch przypadkach stwierdzono podwyższone stężenie aktywności radonu (wodociągi: Zarzecze i Sigielki). Zarządzający wodociągiem sieciowym w Zarzeczcu wykonał zgodnie z wymaganiami powtórne badanie tego pierwiastka, które wykazało brak przekroczenia. Próbkę wody do powtórnego badania w zakresie radonu z wodociągu sieciowego w Sigielkach została pobrana w 2019r. Ponadto w wodzie surowej wodociągu sieciowego w Sierakowie stężenie izotopów promieniotwórczych radu przekroczyło granice wykrywalności, dlatego też kolejne badanie w tym zakresie zaplanowane zostało na 2019r. - zgodnie z wymaganą rozporządzeniem częstotliwością.

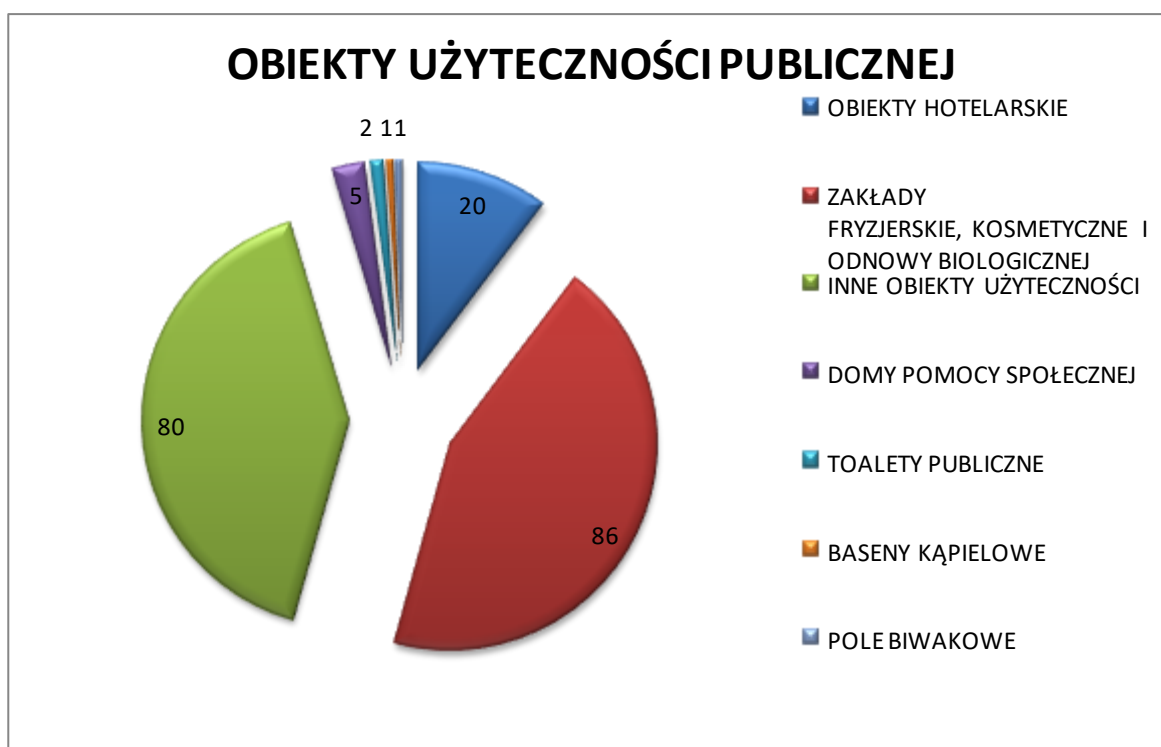
Przeprowadzono również kontrole urządzeń wodociągowych zlokalizowanych na terenie powiatu. Oceniano stan sanitarno-techniczny ujęć wód podziemnych, stacji uzdatniania wody oraz zbiorników wody czystej. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2018r. w ramach nadzoru sanitarnego pobrano również 2 próbki ciepłej wody użytkowej do badań w kierunku Legionella sp. z obiektów hotelowych. Przekroczeń w tym zakresie nie stwierdzono.

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2018r. w ewidencji higieny komunalnej ujęto **195** obiektów użyteczności publicznej. Do grupy obiektów, w których świadczenie usług może mieć wpływ na jakość zdrowia ludzi należą przede wszystkim zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej oraz obiekty związane z czasowym przebywaniem ludzi i turystyką.

BASENY KĄPIELOWE I KĄPIELISKA

W ewidencji PPIS w Nisku ujęto i skontrolowano basen odkryty znajdujący się na terenie ośrodka wypoczynkowego MONO Tennis Camp w Harasiukach, czynny sezonowo. W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 1 próbkę wody do badań w zakresie parametrów

mikrobiologicznych, nieprawidłowości nie stwierdzono. Stan techniczny basenu i jego eksploatacja nie budziły zastrzeżeń. Na terenie powiatu nizańskiego nie zostało utworzone kąpielisko. Jednostki samorządu terytorialnego jako odpowiedzialne za rozwój turystyki, dbałość o tereny rekreacyjne i obiekty użyteczności publicznej powinny dążyć do tego, aby takie obiekty jak kąpieliska powstawały. Będzie to skutkowało większą troską o poprawę jakości wód powierzchniowych i może przyczynić się do rozwoju turystyki, a tym samym wpłynąć pozytywnie na rozwój regionu.

OBIEKTY HOTELARSKIE

W 2018r. w ewidencji ujęto 20 obiektów świadczących usługi noclegowe. Podczas kontroli nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bieżącej czystości. Postępowanie z bielizną czystą i brudną było prawidłowe. W obiektach tych oceniano: zaopatrzenie w wodę do spożycia, odprowadzanie ścieków, gospodarkę odpadami komunalnymi, stan techniczny i sanitarny oraz wyposażenie pokoi mieszkalnych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych.

POLA BIWAKOWE

W tej grupie obiektów w roku sprawozdawczym znalazło się pole biwakowe przy Gminnym Zakładzie Sportu i Rekreacji „Błękitny San” w Krzeszowie. Do dyspozycji osób korzystających z obiektu zlokalizowanego nad rzeką San jest kort tenisowy. Park linowy, pomost pływający, wiata grillowa oraz scena estradowa. Teren pola jest ogrodzony, oświetlony i posiada nadzór elektroniczny. Podczas kontroli uchybień nie stwierdzono.

TOALETY PUBLICZNE

Na terenie powiatu nizańskiego funkcjonuje Toaleta Miejska w Nisku oraz ustęp ogólnodostępny w Gminnym Centrum Kultury w Krzeszowie. W 2018 roku obiekty te nie były kontrolowane, zostały zaplanowane do kontroli na lata następne.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ

W ewidencji PPIS w Nisku ujęto 2 domy pomocy społecznej i 3 inne jednostki. W 2018r. skontrolowano 2 obiekty: Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Rzeszowska w Rudniku nad Sanem oraz Środowiskowy Dom Pomocy Społecznej ul. Szopena 31 w Nisku. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Placówki te utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

ZAKŁADY FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE I ODNOWY BIOLOGICZNEJ

W obiektach tych z uwagi na możliwość przeniesienia zakażenia wirusami HIV, HBV, HCV itp., szczególną uwagę przywiązywano do zasad prowadzenia prawidłowej dezynfekcji, a w gabinetach, w których wykonywane są zabiegi naruszające ciągłość tkanek, do sterylizacji narzędzi. Pod nadzorem znajduje się 86 tego typu obiektów. W 2018r. wydano 1 decyzję unieruchamiającą autoklaw będący na wyposażeniu gabinetu kosmetycznego w Nisku z uwagi na wzrost drobnoustrojów testowych we wskaźniku Sporal A, co świadczyło o braku skuteczności procesu sterylizacji. W krótkim czasie nieprawidłowość ta została wyeliminowana i potwierdzona stosownym sprawozdaniem z badania. W pozostałych skontrolowanych obiektach uchybień nie stwierdzono, mandatów karnych nie nałożono, decyzji na stan sanitarno-techniczny pomieszczeń nie wydano.

INNE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Ogółem w tej grupie ujęto w ewidencji 80 obiektów. Są to: ośrodki kultury, place targowe, obiekty sportowe, przystanki PKS, sceny plenerowe, świetlice wiejskie, tereny rekreacyjne (15 placów zabaw), a także 2 cmentarze, 2 domy przedpogrzebowe, zakłady pogrzebowe świadczące usługi w zakresie przewozu zwłok (8 samochodów) oraz firmy świadczące usługi w zakresie transportu publicznego i turystycznego (8). W 2018r. przeprowadzono kontrolę sprawdzającą w NCK „Sokół” Nisko filia w Zarzeczcu, która potwierdziła, że obowiązki nałożone na ten obiekt decyzją z 2017 roku zostały wykonane. Na koniec roku obiekt został zakwalifikowany jako dobry. Obiekty kulturalno-widowiskowe oraz sportowe objęte nadzorem są utrzymane w większości w dobrym stanie sanitarno-

technicznym. W 2018r. skontrolowano 2 place zabaw, których zarządcą jest Zakład Budownictwa Mieszkaniowego i Zieleni Miejskiej w Nisku oraz pobrano 1 próbkę piasku do badań mikrobiologicznych i parazytologicznych, która nie była kwestionowana.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów

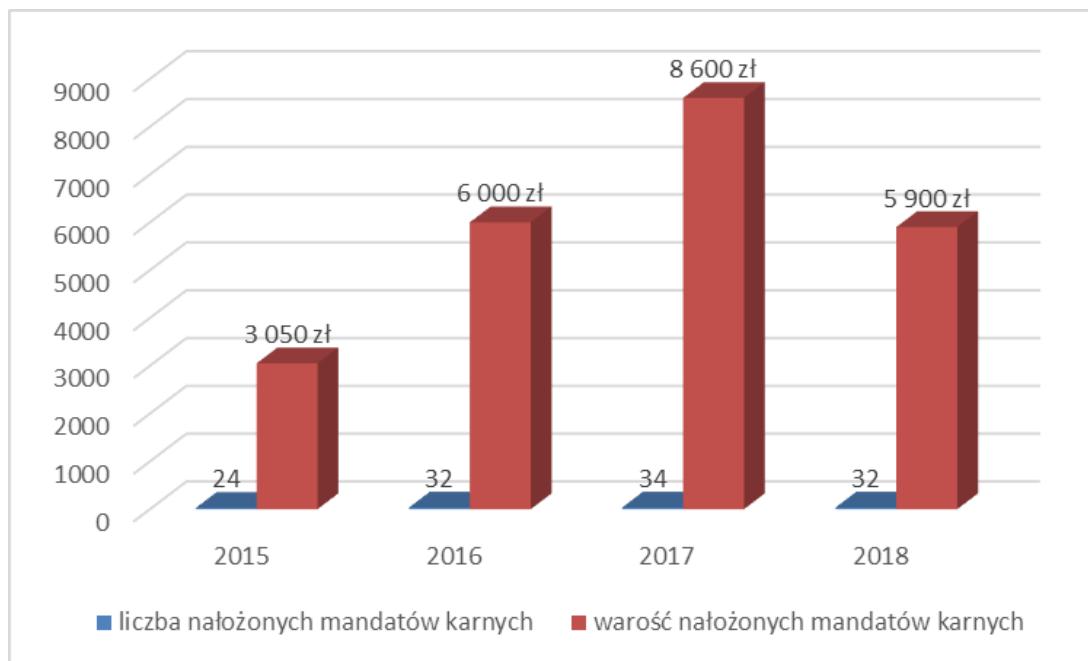
W 2018 roku w ewidencji znajdowało się 656 obiektów żywnościowo-żywnieniowych, z których oceniono 206. Przeprowadzono 433 kontrole obiektów żywnościowo-żywnieniowych oraz 8 kontrole produktów kosmetycznych w związku z:

- planem kontroli,
- wpływającymi wnioskami od klientów o zatwierdzenie zakładu,
- sprawdzeniem realizacji decyzji,
- sprawdzeniem stopnia wdrożenia zasad HACCP,
- poborem próbek,
- wniesionymi interwencjami konsumentkami,
- powiadomieniami RASFF,
- powiadomieniami RAPEX.

W sezonie letnim prowadzone były również kontrole weekendowe oraz w godzinach popołudniowych w ramach tzw. „Akcji Lato” w zakładach żywienia zbiorowego, wytwórniach lodów i ciast oraz automatach do produkcji lodów. W 2018 r. w ramach tej akcji skontrolowano 22 obiekty. Wydano 258 decyzji administracyjnych, w tym:

- 80 decyzji płatniczych,
- 66 zatwierdzających obiekt,
- 22 nakazowych (zarządzających), w tym 1 decyzja wstrzymująca działalność zakładu,
- 4 przedłużające termin wykonania decyzji,
- 63 wygaszające,
- 15 wykreślających,
- 4 uchylające,
- 1 umarzającą,
- 2 wycofania z obrotu,
- 1 odmowną.

W 2018 r. za stwierdzone podczas kontroli uchybienia sanitarne nałożono 32 mandaty karne, na kwotę 5900 zł.

Sklepy spożywcze – pod nadzorem było 230 zakładów (w tym 5 sklepów wielko powierzchniowych). Znaczna ilość zakładów obrotu żywnością to nieduże sklepy, zlokalizowane w małych miejscowościach i na wsiach. Z roku na rok zmniejsza się jednak ich liczba, a na ich miejsce powstają większe sklepy samoobsługowe tzw. „sieciówki”. W sklepach wydano ogółem 89 decyzji, nałożono 21 mandatów karnych na kwotę 3400 zł. W 2018 r. zatwierdzono 12 nowych sklepów.

Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego – objęto 30 zakładów (restauracje i domy weselne). W obiektach tych wydano ogółem 12 decyzji, nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1100 zł. W 2018 r. zatwierdzono 2 nowe restauracje.

Zakłady Małej Gastronomii – Pod nadzorem jest 50 zakładów typu: pizzerie, „fast-food”, pijalnie piwa, kebab, punkty opiekania kurczaków na rożnie. Do produkcji wykorzystywane są półprodukty, mrożonki oraz wyroby gotowe poddawane procesowi podgrzewania w kuchenkach mikrofalowych, opiekaczach elektrycznych i smażeniu w głębokim tłuszczu. Z powodu ograniczonej powierzchni i braku odpowiednich warunków do mycia i termicznej dezynfekcji naczyń stołowych, często potrawy wydawane są konsumentom w naczyniach jednorazowego użytku lub w torbach papierowych i z folii termoizolacyjnej. W obiektach tych wydano ogółem 18 decyzji, nałożono 3 mandaty karne na kwotę 400 zł. W 2018r. zatwierdzono 6 nowych obiektów.

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego:

Stołówki w domach wczasowych.

Nadzorem objęty jest 1 zakład prowadzący działalność sezonową. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości sanitarno-technicznych, nie nakładano mandatów.

Bloki żywienia w domu opieki społecznej - 2 (w tym 1 w systemie cateringowym)

Nadzorem objęty jest nowy Blok Żywienia w DPS w Jeżowem oraz 1 Punkt Wydawania Posiłków w ŚDS w Nisku. W 2018 r. nie nakładano mandatów, wydano jedną decyzję zatwierdzającą.

Stołówki w żłobkach – pod nadzorem są 2 żłobki, w tym jeden działający w systemie cateringowym (posiłki z przedszkola). W 2018 r. nie nakładano mandatów, wydano jedną decyzję zatwierdzającą.

Stołówki szkolne – nadzorem objętych jest 41 stołówek, w tym w 25 punktów wydawania posiłków w systemie cateringowym i 16 bloków żywienia, w których prowadzona jest pełna działalność w zakresie produkcji posiłków. Stan techniczny stołówek na terenie gmin na ogół nie budził zastrzeżeń, obiekty znajdują się w dobrym stanie sanitarnym i technicznym, wyposażone są w urządzenia i sprzęt niezbędny w produkcji.

Podczas sprawowania bieżącego nadzoru dokonywana była również ocena jadłospisu zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami żywieniowymi, a także oceniany sposób podawania informacji o składnikach alergicznych.

W szkołach podawane były posiłki dwudaniowe, ale też prowadzone było tzw. dożywianie, w ramach którego dzieci otrzymywały 1 posiłek – zupę lub drugie danie.

Zwracano uwagę na sposób zagospodarowania odpadów w stołówkach szkolnych, w tym odpadów kategorii 3 do której zaliczają się resztki pokonsumpcyjne. Kontrolowane obiekty w tym zakresie posiadały podpisane umowy ze specjalistycznymi firmami odbierającymi odpady.

Kontrole bloków żywienia oraz punktów wydawania posiłków przeprowadzane są z wykorzystaniem obowiązujących arkuszy oceny.

Dodatkowo przeprowadzono kontrole tematyczne związane z oceną żywienia w trakcie zorganizowanego wypoczynku zimowego i letniego.

Stan sanitarno-techniczny w większości placówek nie budzi zastrzeżeń. W jednym bloku żywienia toczy się w dalszym ciągu postępowanie administracyjne mające na celu zapewnienie wystarczającej ilości powierzchni roboczych wykorzystywanych w procesie produkcji oraz zapewnienie odpowiedniego rozkładu pomieszczeń i stanowisk pracy.

W 2018 r. wydano ogółem 5 decyzji, nie nakładano mandatów, zatwierdzono 5 obiektów.

Fot.: Przykłady produktów dozwolonych do stosowania w żywieniu dzieci w jednostkach systemu oświaty

Stołówki w przedszkolach – pod nadzorem znajduje się 15 zakładów, w tym 6 stołówek w których odbywa się produkcja posiłków i 9 stołówek w których prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym. Stan techniczny stołówek przedszkolnych na ogół nie budził zastrzeżeń, obiekty znajdowały się w dobrym stanie sanitarnym i technicznym, wyposażone były w urządzenia i sprzęt niezbędny w produkcji.

Podobnie jak w stołówkach szkolnych ocenie poddawano jadłospis i podawanie informacji o składnikach alergicznych. Dzieci w przedszkolach otrzymywały z reguły 4 posiłki: śniadanie, II śniadanie, obiad i podwieczerek. W 2018 r. w obiektach tych wydano ogółem 7 decyzji, nie nakładano mandatów, zatwierdzono 1 nowo wybudowany obiekt.

stołówki na koloniach, obozach – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nisku prowadził również nadzór nad obiektami tego typu w ramach organizowanych form wypoczynku dla dzieci. Skontrolowano 3 takie obiekty, wydano 1 decyzję, nałożono 1 mandat karny za stwierdzone uchybienia sanitarne w kwocie 100 zł.

stołówki w domach dziecka – na terenie powiatu niżańskiego pod nadzorem jest 1 obiekt. W 2018 r. nie wydawano decyzji i nie nakładano mandatów.

Środki transportu żywności – 120

Żywność przewożona była w samochodach przystosowanych do transportu przez właścicieli zakładów produkujących żywność i wprowadzających do obrotu, specjalistyczne firmy transportowe oraz osoby fizyczne świadczące usługi transportowe. Środki transportu były oceniane pod kątem spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych i zostały zatwierdzone jako środki transportu żywności w określonym zakresie. W ogólnej ocenie warunki przewozu żywności, szczególnie u producentów i w dużych obiektach obrotu detalicznego i hurtowego

ulegają systematycznej poprawie. Zakłady posiadały na ogół własne środki transportu, w dobrym stanie technicznym i przeznaczone wyłącznie do przewozu środków spożywczych. Niektóre zakłady korzystały z usług specjalistycznych firm transportowych. W 2018r. skontrolowano 3 takie obiekty, wydano 1 decyzję, nałożono 1 mandat karny.

Hurtownie spożywcze – 4 zakłady. Istniejące hurtownie prowadziły sprzedaż środków spożywczych w opakowaniach jak i bez opakowań np. drób, mięso. Zaopatrywały one lokalny rynek. W 2018 r. wydano ogółem 2 decyzje, nie nakładano mandatów.

Piekarnie – Pod nadzorem było 12 zakładów. Są to zakłady w większości mieszczące się w starych budynkach, częściowo modernizowanych, produkujące pieczywo na lokalny rynek. 1 zakład produkuje wyroby piekarskie o dłuższym terminie przydatności z przeznaczeniem na szerszy rynek. W 2018 r. wydano ogółem 17 decyzji, nałożono 1 mandat karny za stwierdzone uchybienia sanitarne w kwocie 300 zł. Zatwierdzono 1 obiekt.

Fot.: wewnątrz jednej z piekarni z powiatu niżańskiego

Zakład garmazeryjny – 2 zakłady prowadzące działalność w zakresie produkcji wyrobów mącznych, tj. pierogów, klusek, naleśników, a także gołąbków. Produkowane wyroby były sprzedawane na rynku lokalnym. W 2018 r. wydano 2 decyzje i nie nakładano mandatów. Zatwierdzono 1 obiekt.

Inne wytwórnie żywności - Pod nadzorem funkcjonował 1 zakład produkujący wafle. W 2018 r. nie wydawano decyzji i nie nakładano mandatów karnych.

Ciastkarnie – Pod nadzorem było 6 zakładów. Są to zakłady małe, w których produkcja jest częściowo zmechanizowana. W analizowanym okresie wydano 4 decyzje, nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł. Zatwierdzono 2 obiekty.

Fot.: Przykładowe wyroby cukiernicze

Zakład przetwarzający owoce - Pod nadzorem był 1 zakład, który aktualnie ma zawieszoną działalność.

Kioski spożywcze - 2 obiekty obrotu żywnością zlokalizowane na terenie szkoły i szpitala. W 2018 r. nie wydawano decyzji i nie nakładano mandatów.

Wytwórnice lodów - 2 zakłady, w których produkuje się lody tradycyjne na bazie mleka, śmietany, jaj i innych dodatków. Stan sanitarno- techniczny oraz jakość wyrobów nie budziły zastrzeżeń. W 2018 r. nie wydawano decyzji i nie nakładano mandatów.

Automaty do lodów – 3 obiekty, w których produkcja lodów odbywa się sezonowo od maja do września. Automaty usytuowane są w firmowych sklepach, ciastkarniach i obiektach małej gastronomii. Lody są produkowane z mieszanek sypkich, wymagających wymieszania z wodą bądź gotowych płynnych mieszanek. Stan techniczny w/w obiektów jest dobry; obiekty są remontowane przed rozpoczęciem działalności w danym sezonie. W 2018 r. nie wydawano decyzji i nie nakładano mandatów.

Fot.: Przykładowa mieszanka do produkcji lodów z automatu

Obiekty ruchome i tymczasowe – 21 obiektów. Ruchome punkty sprzedaży prowadzą sprzedaż na targowiskach, punkty małej gastronomii działają przy okazji festynów innych tego typu imprez. Stragany funkcjonują w zakresie sprzedaży owoców i warzyw w miejscach wydzielonych w mieście. W 2018 r. wydano ogółem 5 decyzji i nie nakładano mandatów. Zatwierdzono 3 obiekty.

Młyny –2 obiekty, są to młyny mieszczące się w starych budynkach sukcesywnie dostosowywane do obowiązujących przepisów. Stan sanitarny oraz warunki produkcji nie budziły zastrzeżeń. W 2018 r. wydano ogółem 3 decyzje, mandatów nie nakładano.

Browar – 1 nowopowstały browar rzemieślniczy. W 2018 r. nie wydawano decyzji i nie nakładano mandatów. Zatwierdzono 1 obiekt.

Zakłady Garmażeryjne – 2 zakłady garmażeryjne zajmujące się produkcją głównie wyrobów mącznych, typu pierogi, kluski, kopytka, krokiety. W 2018 r. wydano ogółem 2 decyzje i nie nakładano mandatów. Zatwierdzono 1 obiekt.

Produkcja pierwotna –Na terenie tutejszego powiatu zarejestrowanych jest **6** producentów w zakresie produkcji pierwotnej dotyczącej uprawy warzyw, owoców, ziemniaków oraz zbóż. Ponadto zarejestrowanych jest 51 skupów owoców leśnych (jagody, jeżyny).

Fot.: Zielony kalafior 'Romanesco' i wiśnie

Inne obiekty obrotu żywnością (71) oraz apteki (18) i punkty apteczne (5) - są to sklepy zlokalizowane przy stacjach paliw, obiekty - w których sprzedaż żywności jest działalnością dodatkową, punkty skupu świeżych owoców, a także apteki, które są pod wspólnym nadzorem w ramach porozumienia z Inspekcją Farmaceutyczną. W kompetencjach PIS jest sprawowanie nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem zdrowotnym suplementów diety, żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego i środków spożywczych zastępujących całodzienną dietę, kosmetyków będących w obrocie w obiektach podlegających wspólnemu nadzorowi. Pobrano

do badania 5 suplementów diety, z których jeden został zakwestionowany ze względu na złe znakowanie. W sklepach tych odbywa się sprzedaż środków spożywczych w opakowaniach jednostkowych producenta w ograniczonym asortymencie. W 2018 r. wydano w tych obiektach ogółem 18 decyzji, nałożono 1 mandat karny w kwocie 500 zł, zatwierdzono 5 obiektów.

Fot.: Przykładowe suplementy diety

NADZÓR NAD KOSMETYKAMI

Wytwórnice/konfekcjonowanie kosmetyków. Nadzorem sanitarnym objęte są 2 zakłady, w których produkuje się i konfekcjonuje wyroby perfumeryjne. Podczas kontroli w tych zakładach dokonuje się m.in. oceny zgodności oznakowania opakowania jednostkowego kosmetyku z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawa, oceny zgodności dokumentacji kosmetyku z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawa, oceny warunków produkcji produktu kosmetycznego (GMP), oceny zgodności z innymi wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawa. W 2018 r. nie wydawano w tych obiektach decyzji, nie nakładano mandatów karnych.

Obrót detaliczny i hurtowy kosmetykami Produkty kosmetyczne występujące w obrocie podlegają kontroli w zakresie oznakowania, a także pobierane są próbki tych produktów do badań. W 2018 r. nie wydawano w tych obiektach decyzji, nie nakładano mandatów karnych.

Fot.: Przykładowy produkt kosmetyczny do wybielania zębów

PLAN POBIERANIA PRÓBEK DO BADANIA ŻYWNOŚCI W RAMACH URZĘDOWEJ KONTROLI I MONITORINGU

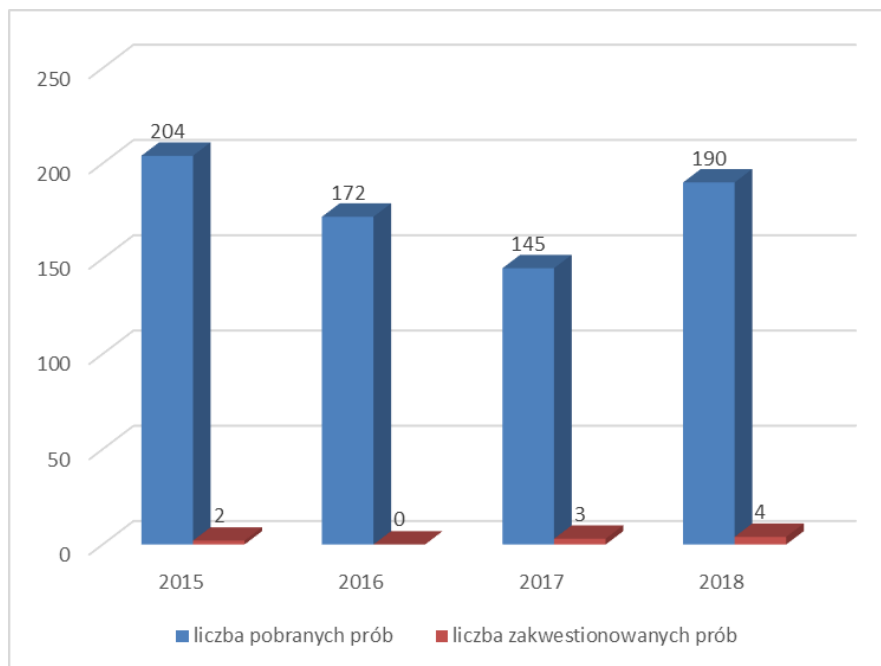
Jednym z najważniejszych obszarów działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych poprzez pobór prób do badań laboratoryjnych.

W 2018 r. pobrano **185** próbek żywności oraz **5** próbek produktów kosmetycznych.

Próbki badano w następujących kierunkach:

- metale/11 prób
- mikrobiologia/115 prób
- mikotoksyny/5 prób
- substancje dodatkowe/21 prób
- jod w soli/10 prób
- suplementy diety/5 prób
- benzo[a]piren (WWA)/5 prób
- akryloamid/4 próby
- skażenie promieniotwórcze/6 prób
- organoleptyka/2 próby
- mikrobiologia w związku z zatruciem pokarmowym/1 próba
- mikrobiologia w kosmetykach/5prób

Nie zgodne z przepisami były **4** próbki, w tym **3** próbki soli w zakresie nieprawidłowej zawartości jodu oraz 1 próbka suplementu diety w zakresie znakowania.

Nadzór na grzybami

W ramach posiadanych kompetencji prowadzony jest nadzór nad wprowadzanymi do obrotu grzybami świeżymi rosnącymi w warunkach naturalnych i suszonymi. Ponadto w PSSE w Nisku w sezonie grzybowym dyżurują osoby, mogące bezpłatnie ocenić przeznaczone do prywatnego użytku świeże grzyby jako: jadalne, niejadalne bądź trujące. W 2018 r. w PSSE w Nisku zrealizowano 6 konsultacji w zakresie ocen grzybów, w trakcie których oznaczono 7 gatunków grzybów (tj. płachetka kołpakowata, podgrzybki, pieczarka polna, borowik ceglastopory, czubajka kania, kolczak obłączasty, mleczaj rydz). Nie stwierdzono w trakcie dokonywanych ocen grzybów niejadalnych oraz trujących.

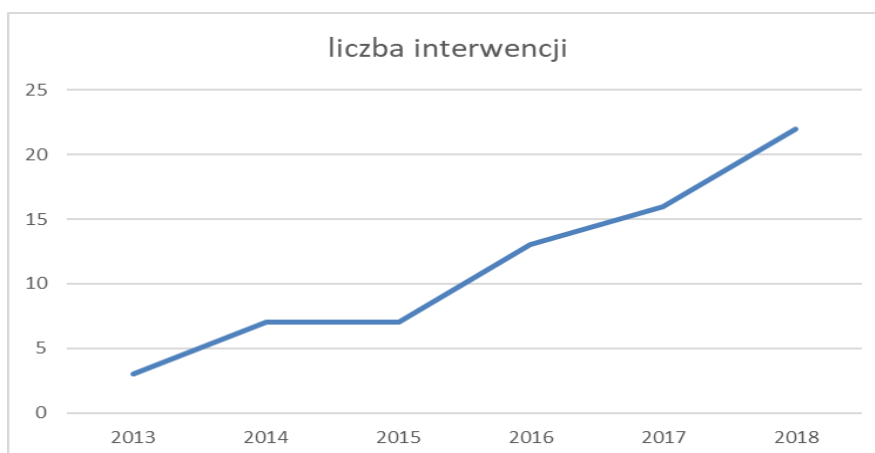

Fot.: Płachetka kołpakowata

Interwencje konsumenckie.

W 2018 r. wniesiono do PSSE w Nisku 22 interwencje konsumenckie. Dotyczyły one w większości niewłaściwego stanu sanitarnego w obiektach małej gastronomii, restauracjach i sklepach na terenie powiatu niżańskiego. Część interwencji była zasadna i zarzuty się potwierdziły. W związku z tym, przedsiębiorców ukarano mandatami karnymi.

Zgłoszono 3 interwencje dotyczące niewłaściwej jakości środków spożywczych – w dwóch przypadkach możliwe było pobranie prób tych środków i po przebadaniu ich w laboratorium nie potwierdzono zasadności interwencji. Jedna interwencja dotyczyła sprzedaży produktu pn. Zeolit w internetowym sklepie oraz sugerowania, że jest to produkt spożywczy. Prowadzone postępowanie potwierdziło zasadność interwencji. Wobec sprzedającego wszczęto postępowanie administracyjne w w/w sprawie.

Współpraca Inspekcji Sanitarnej z innymi organami nadzoru.

W celu sprawnego i skutecznego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności oraz ochrony zdrowia konsumentów organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują porozumienia dot. współpracy z następującymi instytucjami: Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Państwową Inspekcją Farmaceutyczną.

W ramach współpracy z Inspekcją Farmaceutyczną przesłano informację do Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego celem wykorzystania służbowego, w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie produktu pn. Zeolit oraz ze względu na sugerowanie przez sprzedającego właściwości leczniczych tego preparatu. Z otrzymanej informacji zwrotnej wynikało, że zeolit nie figuruje w aktualnym Urzędowym Wykazie Produktów Leczniczych Dopuszczonych do Obrotu na Terytorium RP, w związku z czym zajęcie stanowiska w sprawie nie leży w kompetencji PWIF.

Ponadto poinformowano PWIF o stwierdzonych nieprawidłowościach w znakowaniu jednego suplementu diety pobranego do badania w aptece na terenie powiatu nizańskiego.

W ramach współpracy z PLW w Nisku prowadzono wspólne kontrole mające na celu wykrycie nielegalnej sprzedaży mięsa w związku z wystąpieniem w Polsce Afrykańskiego

Pomoru Świń (ASF). Przeprowadzane kontrole pod kątem nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa i produktów z mięsa wieprzowego oraz dziczyzny nie wykazały nieprawidłowości. W obiektach nadzorowanych sprawdzano również prawidłowość postępowania z odpadami kat. 3 - w tym zakresie również nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2018 r. dokonywano wspólnych kontroli targowisk mających na celu wykrycie nieprawidłowości w sprzedaży targowiskowej miodu. Ponadto w 2018 r. dwukrotnie uaktualniano listę zakładów wspólnie nadzorowanych przez Inspekcji Weterynaryjnej jak i Państwowej Inspekcji Sanitarnej (na dzień 31.12.2018 r. brak takich zakładów).

W grudniu 2018 r. przekazano 4 obiekty pod nadzór PLW w Nisku będące dotychczas pod nadzorem PPIS w Nisku. Wynikało to z wejścia w życie „Porozumienia ramowego z dnia 16 października 2018r. zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym i Głównym Lekarzem Weterynarii o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej”, zgodnie z którym, zakłady w których prowadzona jest produkcja z udziałem nieprzetworzonych surowców pochodzenia zwierzęcego, podlegają dodatkowo przepisom rozporządzenia (WE) nr 853/2004, których wdrożenie jest nadzorowane wyłącznie przez Inspekcję Weterynaryjną (podstawa prawna: art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2005r. o produktach pochodzenia zwierzęcego).

Ponadto w ramach współpracy z PIW informowano się wzajemnie o przypadkach niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

Podsumowanie:

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych w 2018 r. uległ poprawie, co wynika z mniejszej liczby nałożonych mandatów a także mniejszej liczby decyzji nakazujących w porównaniu do lat ubiegłych.

W 2018 r. pobrano do badania o 23% więcej prób niż w 2017r. Badanie żywności w akredytowanych laboratoriach jest najbardziej skuteczną metodą wykrywania nieprawidłowości w środkach spożywczych, materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością oraz w produktach kosmetycznych, a także w procesie produkcyjnym tych środków. Część badanych środków spożywczych pochodziło od producentów z powiatu nizańskiego, nie były one kwestionowane. Próbkę w większości przypadków pobierano w dużych sklepach z dużym asortymentem.

Z roku na rok wzrasta liczba interwencji konsumenckich dotyczących stanu sanitarnego w obiektach. Jest to związane ze wzrostem świadomości konsumentów oraz wzrostem oczekiwań odnośnie poziomu świadczonych usług.

Stopniowo eliminowane są z rynku obiekty małe, nie spełniające oczekiwań konsumentów, świadczące usługi na niezadowalającym poziomie. Zastępowane są przez większe obiekty gdzie konsumenci mają większy asortyment produktów, a sklepy te są samoobsługowe i wygodniejsze dla nich.

W 2018 r. w obiektach oświatowych oceniano jadłospisy pod kątem realizacji Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154). Żywnienie dzieci w szkołach często odbywa się w formie dożywiania, czyli serwowany jest posiłek jednodaniowy – zupa lub drugie danie. Posiłki te również oceniane są pod kątem spełnienia wymagań w/w rozporządzenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE I ZDROWOTNE ŚRODOWISKA PRACY

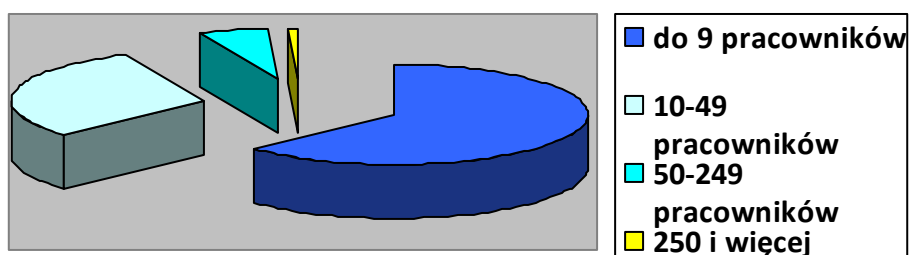
Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują nadzór nad higieniczno-zdrowotnymi warunkami pracy w zakładach, w oparciu o przeprowadzone pomiary stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia oraz egzekwowanie od pracodawców zgodności warunków zdrowotnych pracy z przepisami prawnymi. Ma to na celu zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych poprzez polepszenie stanu sanitarno-higienicznego środowiska pracy.

Pracownicy PIS sprawują również nadzór nad przestrzeganiem przepisów unijnych z zakresu nadzoru na chemikaliami, środkami powierzchniowo czynnymi i detergentami, obrotem prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, handlem prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi oraz egzekwują przepisy dotyczące wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej. W ramach realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” nadzorowane są także podmioty gospodarcze prowadzące działalność związaną z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Głównym celem prowadzonego programu jest likwidacja źródeł emisji włókien azbest.

Nadzór nad zakładami pracy

W roku 2018 w ewidencji znajdowało się **208** podmiotów gospodarczych zatrudniających ogółem **3461** pracowników.

W stosunku do roku 2017 zmniejszyła się ilość zewidencjonowanych podmiotów gospodarczych (o 9 podmiotów), natomiast zaobserwowano nieznaczny wzrost zatrudnionych pracowników (ok.30 pracowników). W ewidencji nadzorowanych podmiotów przeważają zakłady małe zatrudniające do **9** pracowników (**63%** ogółu nadzorowanych obiektów) oraz podmioty zatrudniające **od 10 do 49** pracowników (**30%**), zakłady zatrudniające od **50-249** pracowników stanowiły **5,7%**, natomiast zakłady zatrudniające powyżej **250** pracowników stanowiły **ok.1%** ogółu zewidencjonowanych podmiotów gospodarczych, co ilustruje poniższy wykres:

Analiza danych potwierdza, że wiodącymi kierunkami działalności gospodarczej powiatu są przetwórstwo drewna, produkcja i przetwórstwo spożywcze, działalność remontowo-budowlana, produkcja konstrukcji stalowych, produkcja mebli oraz handel hurtowy i detaliczny. W 2018 roku skontrolowano 78 podmiotów gospodarczych, przeprowadzając 104 kontrole sanitarne.

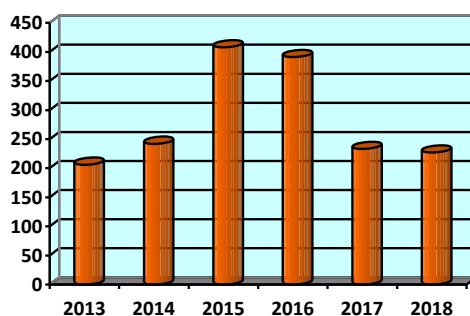
Ocena środowiska pracy

Z analizy narażenia zawodowego wynika, że na 2249 pracowników zatrudnionych w pomiotach gospodarczych działających na terenie powiatu niżańskiego skontrolowanych w 2018 roku 227 pracowało w warunkach niezgodnych z normatywami higienicznymi, co stanowi **10,0 %** ogółu zatrudnionych (wzrost w stosunku do ubiegłego roku o 1,2 %).

W 2018 roku w warunkach przekroczonego NDS dla czynników chemicznych pracowało 32 pracowników (14% ogółu osób zatrudnionych w przekroczeniach normatywów higienicznych). Najliczniejszą grupę pracującą w warunkach przekroczenia norm higienicznych stanowią osoby ekspozowane na hałas. W 2018 roku w przekroczeniach NDN hałasu pracowało **193** osoby, co stanowi **85,0%** ogółu osób zatrudnionych w przekroczeniach normatywów higienicznych. Przekroczenia NDN hałasu utrzymują się w wielu zakładach od wielu lat. Dotyczy to głównie zakładów produkcji maszyn i urządzeń, zakładów przetwórstwa drewna oraz w zakładów produkcji konstrukcji stalowych.

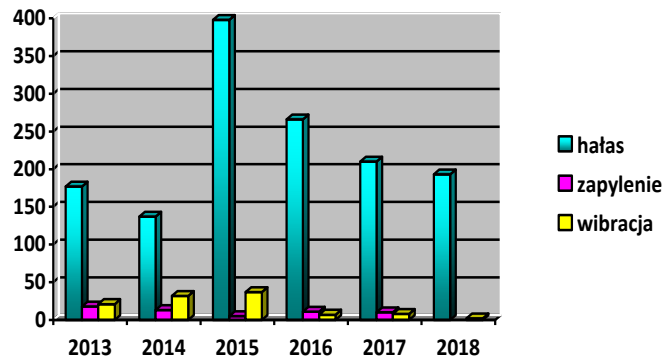
W warunkach narażenia na nadmierne drgania pracowało **2** pracowników, co stanowi **1%** ogółu zatrudnionych w przekroczeniach NDS/NDN.

Poniższy wykres obrazuje ilość pracowników pracujących w warunkach przekroczonego normatywów higienicznych w latach 2013-2018.

Jak wynika z powyższego wykresu w 2018 roku ilości pracowników pracujących w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych jest nieznacznie większa niż w 2017r.

Ilość pracowników pracujących warunkach przekroczonych normatywów dla poszczególnych czynników szkodliwych w latach 2013-2018 przedstawia poniższy wykres:

W 2018 roku odnotowano spadek ilości pracowników pracujących w warunkach przekroczonego normatywu higienicznego dla hałasu i wibracji.

W 2018 roku przekroczenia dopuszczalnych normatywów higienicznych stwierdzono w 8 zakładach (**10,0 %** skontrolowanych).

Brak aktualnych wyników pomiarów czynników szkodliwych stwierdzono w **20** zakładach, to jest w **25,0%** skontrolowanych w 2018 roku podmiotów gospodarczych. Zły stan sanitarny stwierdzono w **3** zakładach (**3,8 %**). Najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły:

- braku odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń produkcyjnych (3 zakłady),
- złego stanu higieniczno-sanitarnego ścian i sufitów w pomieszczeniach zaplecza socjalnego (3 zakłady),
- braku oceny ryzyka zawodowego lub braku uwzględnienia w niej narażenia na poszczególne czynniki szkodliwe dla zdrowia (4 zakłady).

Na stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości wydano w 2018 roku łącznie **19** decyzji administracyjnych oraz **3** upomnienia z powodu nie wykonania przez pracodawców nakazów zawartych w decyzjach administracyjnych.

Szczególne konsekwencje w postaci rozwoju chorób nowotworowych niesie za sobą kontakt z czynnikami rakotwórczymi obecnymi w środowisku pracy. Czynniki rakotwórcze (kancerogeny) powodują wzrost zapadalności i umieralności na specyficzne choroby nowotworowe w populacji osób narażonych na ich działanie, w porównaniu z populacją ogólną.

W 2018 roku w ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi występującymi w środowisku pracy skontrolowano 8 zakładów pracy (w ewidencji znajduje się 11 zakładów, w których występuje narażenie na działanie czynników rakotwórczych).

Przeprowadzono łącznie 11 kontroli sanitarnych dot. nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi. W 2018 roku wydano 2 decyzje administracyjne w tym zakresie. Uchybienia dotyczyły:

- braku rejestru prac narażających pracowników na działanie czynników rakotwórczych (w 2 zakładach),
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych (w 2 zakładach),
- braku przekazania informacji do PPWIS dot. narażenia pracowników na działanie czynników rakotwórczych (w 2 zakładach)
- brak szkolenia z zakresu narażenia na czynniki rakotwórcze (w 1 zakładzie).

Spośród 62 osób pracujących w narażeniu na czynniki rakotwórcze lub mutagenne najwięcej pracowników pracowało w narażeniu na pył drewna twardego (buk) oraz promieniowanie jonizujące.

Choroby zawodowe

Mimo postępów wiedzy medycznej, systematycznej poprawy warunków pracy i świadomości pracowników poprzez informowanie ich o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz zasadach ochrony przed zagrożeniami, warunki pracy stanowią zróżnicowane zagrożenia zdrowotne, których następstwem są choroby zawodowe.

W 2018r. wydano 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz przeprowadzono 4 postępowania wyjaśniające dot. zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych.

Informacja dotycząca producentów, dystrybutorów i stosujących substancje i preparaty chemiczne, prekursorów kategorii 2 i 3, produktów biobójczych, detergentów i szkodliwych czynników biologicznych.

W 2018r. w oparciu o obowiązujące przepisy kontynuowano nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi, prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i 3, produktami biobójczymi, detergentami i szkodliwymi czynnikami biologicznymi. Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, Rozporządzenia REACH 1907/2006i Rozporządzenia nr1272/2008 zwane rozporządzeniem CLP (Classification, Labelling and Packaging).

W 2018 roku pracownicy uczestniczyli w realizacji projektu Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH i CLP działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach. Projekt REF-6 dot. klasyfikacji i oznakowania mieszanin. W tym zakresie skontrolowano jedną firmę wprowadzającą do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz produkty biobójcze.

W powiecie niżańskim w ramach nadzoru nad chemikaliami 2018 roku przeprowadzono 29 kontroli sanitarnych, w tym 21 kontroli u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz 8 kontroli u dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych. Skontrolowano 8 podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne (dystrybutorów) oraz 20 podmiotów stosujących substancje i mieszaniny chemiczne. Wydano 1 decyzję administracyjną u stosującego substancje chemiczne i ich mieszaniny (brak kart charakterystyki stosowanych substancji i mieszanin chemicznych).

Na terenie działania PIS w Nisku w 2018 roku funkcjonowało 7 podmiotów wprowadzających do obrotu prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3 oraz 6 podmiotów, w których stosowano prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3. W ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych. Skontrolowano w tym zakresie 6 podmiotów stosujących prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3. W analizowanym okresie decyzji w tym zakresie nie wydano.

W 2018 roku w ramach nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi występującymi w środowisku pracy skontrolowano 11 zakładów pracy (w ewidencji znajdują się 34 zakłady, w których występuje narażenie na działanie szkodliwych czynników biologicznych). Przeprowadzono łącznie 12 kontroli dot. nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że ogółem 90 osób jest narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych (90 pracowników - 2 grupa zagrożenia oraz 87 pracowników - 3 grupa zagrożenia).

Wydano 1 decyzję administracyjną w tym zakresie dot. braku rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych i braku rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych.

NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI (TZW. „DOPALACZAMI”)

W 2018r. Zespół ds. Środków Zastępczych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, prowadził działalność w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych zwanych potocznie dopalaczami lub nowymi narkotykami. W ramach tych działań prowadzono postępowania w sprawie zdarzeń związanych z wprowadzeniem do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych przez osoby fizyczne, monitorowano lokalne środowisko, współpracowano z organami Policji oraz prowadzono działalność oświatową.

Dnia 21 sierpnia 2018r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zgodnie z którą nadzór nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych sprawują organy Policji.

Na terenie powiatu nie stwierdzono sklepów wprowadzających do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. W 2018r. prowadzono 8 postępowań administracyjnych (postępowania nowe i kontynuacja postępowań z poprzedniego roku) dotyczących osób fizycznych, wobec których funkcjonariusze policji zabezpieczyli środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. Celem prowadzonych postępowań administracyjnych było ustalenie czy poszczególne osoby dopuściły się naruszenia przepisów zakazujących na terenie Rzeczypospolitej wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych oraz wymierzenie kary pieniężnej za ich wprowadzanie (sprawy

przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Nisku oraz Komendę Wojewódzką Policji w Rzeszowie).

W 2018r. PPIS w Nisku wydał jedną decyzję dot. przypadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu środków zastępczych.

Przekazano do depozytu WSSE w Rzeszowie środki zastępcze zabezpieczone i dostarczone przez Policję w ramach prowadzonych postępowań.

Środki zastępcze, będące w depozycie po zakończeniu postępowania poddano utylizacji.

Prowadzony jest ciągły monitoring przypadków podejrzeń zatrucień środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi na podstawie współpracy z podmiotami leczniczymi. W 2018 roku zgłoszono 2 przypadki zatrucień „dopalaczami”.

Podobnie jak w latach ubiegłych pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Nisku podejmowali szereg działań o charakterze profilaktycznym tematycznie związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Akcje oświatowe skierowane były do młodzieży, rodziców i personelu pedagogicznego, a także ogółu społeczeństwa. Formy i metody pracy wykorzystywane w tego typu działalności to przede wszystkim: spotkania edukacyjne, pogadanki, dystrybucja materiałów informacyjnych, szkolenia, konferencje, imprezy oświatowe, organizacja przeglądu form teatralnych na ten temat. Podczas spotkań były omawiane zagadnienia dot. zagrożeń wynikających ze stosowania „dopalaczy”, których celem jest zwiększenie wiedzy i świadomości uczniów, nauczycieli i rodziców oraz ogółu społeczeństwa na ten temat. W czasie tych akcji przekazano informacje 1639 osobom i rozprowadzono 732 ulotek. Podczas kontroli sanitarnych pracownicy komórki higieny pracy (w 40 zakładach pracy) informowali pracodawców o problemie używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych w miejscu pracy.

Prowadzenie tego typu działań o charakterze zapobiegawczym, polegających na uświadomieniu jakie zagrożenia mogą powodować środki zastępcze może mieć znaczący wpływ na zmniejszenie liczby potencjalnych nabywców „dopalaczy” dystrybuowanych przez osoby fizyczne i przy pomocy sklepów internetowych.

WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Przedszkole Miejskie i Żłobek w Rudniku nad Sanem

Niepubliczne Przedszkole DOMMisia w Nisku

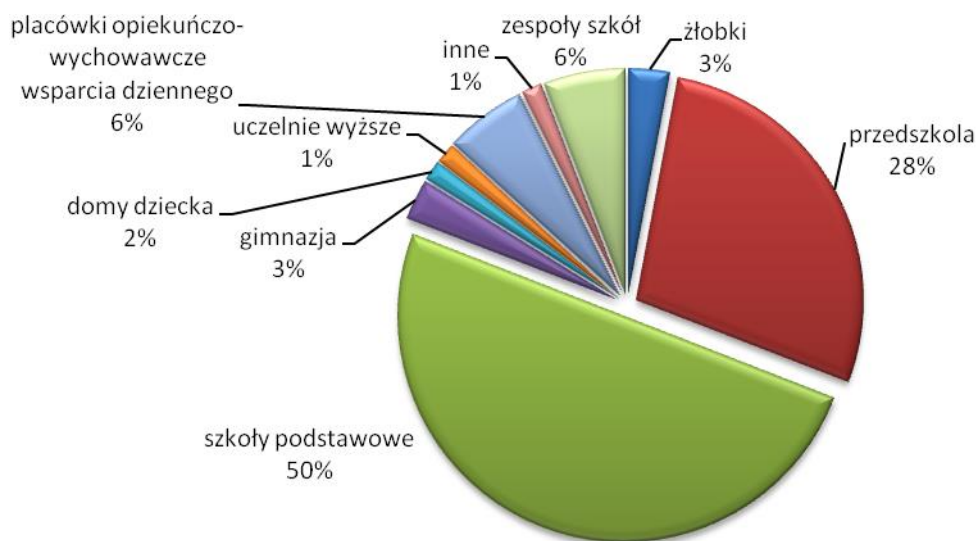
Działalność w zakresie sprawowania nadzoru nad placówkami oświatowo-wychowawczymi miała na celu zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pobytu dzieci i młodzieży. Dotyczyło to również wypoczynku letniego i zimowego.

Na terenie powiatu nizańskiego w ubiegłym roku funkcjonowało 72 stałe placówki nauczania i wychowania w 68 obiektach oraz 30 placówek sezonowych (placówki wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży)

W obiektach stałych znajdują się:

- 2 żłobki,

- 19 przedszkoli,
- 34 szkoły podstawowe (w 12-tu szkołach funkcjonują jeszcze klasy gimnazjalne),
- 2 gimnazja - samodzielne,
- 1 dom dziecka,
- 1 uczelnia wyższa,
- 4 placówki wsparcia dziennego (świetlice środowiskowo-profilaktyczne),
- 1 inne (działalność gospodarcza)
- 4 zespoły szkół, w ich skład wchodzi :
 - 4 przedszkola,
 - 4 szkoły podstawowe (w 2 szkołach funkcjonują klasy gimnazjalne)

Udział (%) poszczególnych placówek objętych nadzorem

Wszystkie nadzorowane placówki zostały w 2018 r. skontrolowane, zakres przeprowadzonych kontroli sanitarnych obejmował następujące zagadnienia:

- ocena stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń, mikroklimat pomieszczeń,
- ocena warunków higienicznych procesu nauczania; ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów, ocena rozkładów zajęć lekcyjnych w kontekście higieny pracy umysłowej uczniów.

- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach,
- ocena warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- nadzorowanie form dożywiania prowadzonego w szkołach,
- ocena przestrzegania w placówkach zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- zapewnienie uczniom możliwości pozostawienia w szkołach części podręczników i pomocy szkolnych,
- ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

W ramach sprawowania nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono 149 kontroli sanitarnych, w tym 125 kontroli planowanych. Różnicę pomiędzy zaplanowanymi a wykonanymi kontrolami stanowiło;

9 kontroli wypoczynku letniego i zimowego,

10 kontroli sprawdzających,

1 kontrola w związku z interwencją,

2 kontrole tematyczne dot. wydania opinii sanitarnych na prowadzenie placówki,

2 kontrole dot. odbioru placówek.

Stan sanitarno-techniczny

Wśród placówek znajdujących się na terenie powiatu nizańskiego Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 w Rudniku nad Sanem jako jedyna posiada własne ujęcie wody. W tej placówce woda używana jest tylko do celów sanitarnych.

W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-technicznego i dla zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i wychowankom, wydano w podległych placówkach łącznie 31 decyzji, w tym 9 decyzji zarządzających i 5 decyzji płatniczych. Nieprawidłowości dotyczyły: niewłaściwego natężenia oświetlenia sztucznego w placówce (4), złego stanu sanitarno – technicznego m.in. ścian, sufitów, podłóg, schodów, sanitariatów (3), złego stanu sanitarno – technicznego ogrodzenia placu szkolnego (1), złego stanu sanitarno – technicznego chodnika prowadzącego do budynku szkoły(1), 5 decyzji rachunkowych, ponadto 6 decyzji prolongujących termin wykonania zarządzeń oraz 11 decyzji wygaszających postępowanie w związku ze zmianą przepisów prawnych.

Poprawę warunków sanitarnych i technicznych poprzez zakończenie postępowania administracyjnego, a tym samym wykonania nieprawidłowości uzyskano w 7 placówkach.

Ponadto w 2018r. wydano 3 opinie sanitarne uwzględniając odpowiednie warunki na prowadzenie 1 Żłobka i 2 przedszkoli.

Mikroklimat pomieszczeń

Mając na uwadze higieniczne warunki pracy i pobytu uczniów i wychowanków, w czasie kontroli dokonywano pomiaru **temperatury pomieszczeń** (sale lekcyjne i sale zabaw) w sezonie grzewczym; w 47 placówkach w 100 pomieszczeniach, nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Rodzaj placówki	2017 r.				2018 r.			
	Temperatura				Temperatura			
	Liczba placówek	Liczba pomieszczeń, w których przeprowadzonych pomiary	Nieprawidłowy wynik		Liczba placówek	Liczba pomieszczeń w których przeprowadzonych pomiary	Nieprawidłowy wynik	
Liczba placówek			Liczba pomieszczeń	Liczba placówek			Liczba pomieszczeń	
żłobki	1	3	0	0	1	3	0	0
przedszkola	18	35	0	0	17	33	0	0
szkoły podstawowe i ich filie	28	73	0	0	16	40	0	0
gimnazja i ich filie	0	0	0	0	0	0	0	0
szkoły zawodowe	0	0	0	0	0	0	0	0
licea ogólnokształcące	0	0	0	0	0	0	0	0
zespoły szkół	0	0	0	0	3	10	0	0
pozostałe placówki	8	10	0	0	10	14	0	0
Ogółem:	55	121	0	0	47	100	0	0

W 4 placówkach na terenie powiatu prowadzone jest postępowanie dotyczące nieprawidłowego natężenia **oświetlenia**, stwierdzonego na podstawie pomiarów przeprowadzonych przez Wojewódzką Stację Sanitarно- Epidemiologiczną w Rzeszowie - Oddział Laboratoryjny w Tarnobrzegu, Laboratorium Higieny Pracy. W 1 spośród tych placówek, w/w nieprawidłowości zostały częściowo usunięte. Ponadto w 2 placówkach w 2018r. decyzje dotyczące niewłaściwego oświetlenia wykonano w całości.

Warunki higieniczne procesu nauczania

Dbając o bezpieczne i higieniczne warunki pracy ucznia, w trakcie kontroli oceniano **dostosowanie do wzrostu stanowiska pracy ucznia** (krzesło i stolik). Analiza dotyczyła dostosowania mebli do wzrostu dzieci i młodzieży, oznakowania, odpowiedniego zestawienia, stanu technicznego oraz posiadanych na wyposażenie certyfikatów. Oceniono szczegółowo w 3 placówkach - 7 oddziałów, 91 stanowisk uczniowskich. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Wyposażenie sali zajęć w przedszkolu

Rodzaje placówek	Oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów				Stwierdzono niewłaściwe			
	2017 rok		2018 rok		2017 rok		2018 rok	
	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek
szkoły podstawowe i ich filie	8	3	7	3	0	0	0	0
gimnazja i ich filie	0	0	0	0	0	0	0	0
szkoły ponadgimnazjalne	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem:	8	3	7	3	0	0	0	0

Dla zapewnienia uczniom higienicznych warunków pobytu, oceniano w trakcie kontroli **rozkład zajęć lekcyjnych**, uwzględniający zasady higieny umysłowej, pod kątem równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. W 2018r. oceniono rozkłady zajęć w 40 szkołach w 357 oddziałach, rozkłady ułożone prawidłowo.

Rodzaje placówek	Tygodniowy plan lekcji							
	Skontrolowano				Stwierdzono niewłaściwy			
	2017 rok		2018 rok		2017 rok		2018 rok	
	oddziałów	placówek	oddziałów	placówek	oddziałów	placówek	oddziałów	placówek
szkoły podstawowe i ich filie	320	39	346	38	0	0	0	0
gimnazja i ich filie	11	2	11	2	0	0	0	0
szkoły ponadgimnazjalne	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	331	41	357	40	0	0	0	0

Warunki do utrzymania higieny osobistej.

Ogólny stan czystości i porządku w kontrolowanych pomieszczeniach sanitarnych nie budził zastrzeżeń. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że we wszystkich placówkach zapewniona była bieżąca woda, toalety zaopatrzone były w niezbędne środki czystości. Podczas kontroli przypominano o obowiązku bieżącego zaopatrywania sanitariatów.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W szkołach na terenie powiatu sytuacja ta przedstawia się następująco:

27 szkół posiada pełnowymiarowe sale gimnastyczne z boiskiem,

3 sale pełnowymiarowe bez boiska,

5 szkół posiada sale zastępcze z boiskiem,

2 szkoły posiadają tylko sale zastępcze,

4 szkoły posiadają tylko boisko. Uczniowie szkół, które nie posiadają infrastruktury do prowadzenia zajęć gimnastycznych korzystają z obiektów sportowych należących do innych

placówek, zajęcia w-f odbywają się także na korytarzu szkolnym, lub na placu szkolnym. Ponadto w 16 placówkach dla uczniów zorganizowane były wyjazdy na basen.

Dożywianie uczniów. Wszystkie podlegające nadzorowi szkoły w powiecie prowadzą dożywianie, jednak nie wszyscy uczniowie z niego korzystają.

W trakcie przeprowadzanych kontroli uzyskano informacje, że z ciepłych posiłków przygotowywanych w stołówkach szkolnych lub dostarczanych przez firmy cateringowe korzystało około 66% spośród wszystkich uczniów nadzorowanych szkół. Z dofinansowania do wyżywienia korzystało 31% uczniów, co stanowi około 21 % ogólnej liczby uczniów uczęszczających do szkół. Uczniowie najczęściej korzystali z posiłków jednodaniowych z deserem oraz w niektórych szkołach z posiłków II-daniowych.

Zakaz palenia. W trakcie przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że wszystkie placówki realizują przepisy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, t.j. respektowany jest w nich całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych, także e-papierosów, co deklarowali dyrektorzy szkół oraz umieszczone w widocznych miejscach odpowiednie oznaczenia słowno – graficzne.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z przepisami. Na terenie powiatu wymóg ten realizowany jest w postaci indywidualnych szafek, szuflad w salach lekcyjnych (szczególnie w klasach młodszych) ponadto indywidualnych szafek w szatniach lub wydzielonych zbiorczych miejsc przeznaczonych na ten cel (półki lub szafy, czy inne miejsca w salach lekcyjnych).

W roku 2018 przeprowadzono akcję ważenia plecaków. Pomiar przeprowadzono w 2 wybranych szkołach, łącznie zważono 491 uczniów i tyle samo plecaków. Stwierdzono na podstawie przeprowadzonych pomiarów, że największe obciążenie plecakami występuje generalnie w klasach młodszych i w klasach IV, natomiast zmniejsza się w klasach starszych.

W obydwu placówkach objętych badaniem istnieje możliwość pozostawiania przyborów i podręczników, a szczególnie w klasach młodszych.

Wypoczynek.

Przeprowadzano kontrole zorganizowanych form wypoczynku oraz „otwartych drzwi” w czasie ferii zimowych i wakacji, zwracając uwagę na bezpieczeństwo i higienę odpoczywających dzieci i młodzieży. Przeprowadzano pogadanki, przekazywano informacje połączone z instruktażem, pozostawiano tematyczne ulotki i broszury dla dzieci oraz

opiekunów. Stwierdzono, że wszystkie placówki zapewniły dobre warunki pobytu dla uczestników, nie odnotowano zatruc, poważnych wypadków ani zachorowań. **Łącznie w 2018 roku, w 36 placówkach wypoczynku letniego i zimowego zorganizowanego na terenie powiatu nizańskiego wypoczywało 1548 uczestników.**

Wszystkie placówki nauczania i wychowania na terenie powiatu nizańskiego spełniają standardy placówek oświatowych. Budynki, w których się mieszczą wykorzystywane są zgodnie z ich przeznaczeniem. Rozwiązywane są problemy przestrzegania zasad higieny, higieny umysłowej, zapewnienia odpowiednich mebli edukacyjnych, sprzętu, oraz obiektów sportowych .

Większość placówek jest podłączona do kanalizacji centralnej i wodociągów sieciowych, wszystkie posiadają ciepłą bieżącą wodę w sezonie grzewczym. Na podstawie kontroli stwierdzono, że stan sanitarno-techniczny placówek oświatowych sukcesywnie ulega poprawie.

W 2018r. oddano do użytku nowe budynki i obiekty sportowe. W kilku placówkach przeprowadzono modernizacje, wykonywano większe, lub mniejsze remonty, placówki wyposażono w nowe meble, sprzęt i urządzenia. Dyrektorzy niektórych placówek w ramach posiadanych własnych środków finansowych sami dokonują drobnych remontów pomieszczeń oraz napraw i konserwacji wyposażenia, w trosce o bezpieczeństwo i higieniczne warunki dla uczniów i wychowanków.

Dla utrzymania dobrego stanu sanitarno-technicznego, ale także poprawy warunków pobytu dzieci w placówkach należy niezmiennie dążyć do :

- zapewnienia ciepłych posiłków dla wszystkich uczniów we wszystkich placówkach,
- podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej placówek, które do chwili obecnej nie zostały jeszcze podłączone ,
- zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów na bieżąco (mydło, ręczniki jednorazowego użytku lub suszarki oraz papier toaletowy w dostatecznej ilości w każdej placówce),
- zapewnienia ciepłej bieżącej wody dla uczniów i wychowanków we wszystkich placówkach przez cały rok szkolny (nie tylko w sezonie grzewczym),

- zapewnienia odpowiedniej infrastruktury na prowadzenie zajęć wychowania fizycznego i zajęć rekreacyjnych (sale gimnastyczne z zapleczem sanitarnym i odpowiednim sprzętem sportowym, boiska szkolne, place zabaw),
- zapewnienia odpowiedniego sprzętu i wyposażenia (w tym mebli edukacyjnych).

Niezbędnym jest też większe zaangażowanie sił oraz środków przez organy prowadzące w terminowe realizowanie decyzji administracyjnych, w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego placówek.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowane w 2018 roku wynikały przede wszystkim z potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz sytuacji epidemiologicznej, stanowiąc tym samym priorytetowe kierunki podejmowanych inicjatyw w promocji zdrowia środowiska lokalnego.

Specjaliści ds. oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia inicjowali, koordynowali i przeprowadzali w szerokiej współpracy środowiskowej działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia. Zdrowy styl życia propagowano wdrażając programy edukacyjne w szkołach, na różnego rodzaju spotkaniach tj. szkoleniach, naradach, imprezach prozdrowotnych oraz za pośrednictwem mass mediów.

W ramach prowadzonych działań kontynuowano realizację **programów edukacyjno-profilaktycznych oraz interwencje nieprogramowe:**

- Program edukacyjny „Trzymaj Formę”
- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu
- Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”
- Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I – III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”
- Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i klas gimnazjalnych „Znajdź właściwe rozwiązanie”
- Program edukacji antytytoniowej dla klas IV szkół podstawowych „Bieg po zdrowie”
- Program edukacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych „ARS, czyli jak dbać o miłość”
- Program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły”
- Program edukacyjny dla dzieci klas I-III szkół podstawowych „Zawsze razem” w ramach profilaktyki HIV/AIDS
- Program edukacyjny „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”.
- Program edukacyjny dla uczniów klas I ponadgimnazjalnych „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”
- Program edukacyjny z zakresu profilaktyki czerniaka dla szkół ponadgimnazjalnych „Znamię! Znam je?”
- Program profilaktyki zakażeń HBV i HCV „Podstępne WZW”

- Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” w obszarze „Edukacja dla bezpieczeństwa”
- Projekt KIK/68

Kampanie społeczne:

- Światowy Dzień Zdrowia
- Światowy Dzień bez Papierosa
- Światowy Dzień Rzucania Palenia
- Bezpieczne Wakacje
- Bezpieczne Ferie
- Kampania informacyjna „Mam czas rozmawiać”

Akcje prozdrowotne:

- Światowy Dzień AIDS
- Akcja profilaktyczna „Mój Walenty jest the Best, idzie ze mną zrobić test”
- Profilaktyka grypy
- Profilaktyka wszawicy
- Wiosna bez pneumokoków

PROGRAM EDUKACYJNY „TRZYMAJ FORMĘ”

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Skierowany do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych, klas gimnazjalnych i ich rodziców. Program dotyczy promocji zdrowego stylu życia. Wdraża zasady zbilansowanej diety, aktywności fizycznej, odpowiedzialności za własne zdrowie poprzez dokonywanie właściwych wyborów.

W powiecie nizańskim program „Trzymaj Formę” w roku szkolnym 2017/18 realizowało 29 szkół. Edukacją objęto ogółem 1400 uczniów klas V-VII szkół podstawowych, II-III klas gimnazjalnych, 162 realizatorów programu, 420 rodziców.

Podejmowane działania przyczyniają się do wzrostu aktywności fizycznej dzieci i młodzieży oraz wzrostu wiedzy na temat zdrowego stylu życia. Przekazane materiały edukacyjne oraz

ogólnopolska strona internetowa programu „Trzymaj Formę” ułatwiły realizację planowanych zadań przez szkoły.

Efekty programu „Trzymaj Formę” zostały już zauważone w postaci zmian nawyków żywieniowych uczniów oraz zwiększeniu zainteresowania aktywnością fizyczną podczas każdego dnia.

Ponadto w listopadzie 2018r. zorganizowano szkolenie dla dyrektorów przedszkoli/szkół, nauczycieli, koordynatorów szkolnych programów prozdrowotnych oraz osób zainteresowanych poświęcone promocji zdrowego stylu życia oraz wytycznych do realizacji programu edukacyjnego „Trzymaj Formę” na rok szkolny 2018/19.

PROGRAM OGRANICZANIA ZDROWOTNYCH NASTĘPSTW PALENIA TYTONIU

„Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce” cele i zadania na lata 2014-2018, w tym programy edukacji antytytoniowej realizowane w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach oraz w czasie akcji i kampanii prozdrowotnych skierowanych do mieszkańców powiatu.

Profilaktyka antynikotynowa obejmowała prowadzenie szkoleń dla przedszkolnych i szkolnych koordynatorów programów.

Przykładem skutecznych działań edukacyjnych, realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, w ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, są coroczne obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu (31 maja) oraz Światowy Dzień Rzucania Palenia, kampania odbywająca się zawsze w trzeci czwartek listopada.

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych: ulotek, plakatów -do szkół, przedszkoli, podmiotów leczniczych oraz instytucji użyteczności publicznej.

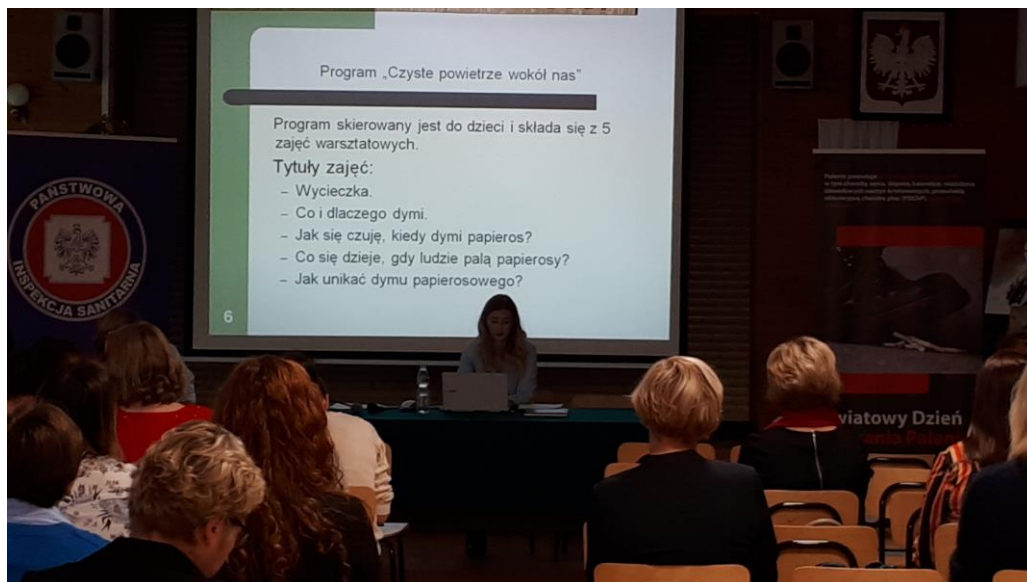
Ponadto na terenie powiatu niżańskiego podejmowano działania i egzekwowano przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych mówiącej m.in. o zakazie palenia papierosów i używania e-papierosów.

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Program ten jest adresowany do dzieci przedszkolnych, z udziałem rodziców i opiekunów. Stanowi on pierwsze ogniwo w cyklu programów antytytoniowych. Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej postawy ochrony własnego zdrowia w sytuacjach, gdy są skazane na bezpośredni kontakt z palącymi.

W powiecie niżańskim program w roku szkolnym 2017/18 realizowany był przez 36 placówek (w tym 10 przedszkoli, 22 oddziały przedszkolne oraz 4 formy wychowania przedszkolnego). Ogółem edukacją objęto 1094 dzieci, 597 rodziców. W ramach programu podejmowane były narady, instruktaże, szkolenie, dystrybucja materiałów, konkurs plastyczny pn. „Nie pal przy mnie, proszę”.

Natomiast realizacja przebiegała za pomocą różnych form i metod takich jak pogadanki, prelekcje, konkursy, ćwiczenia, projekcje filmów, gazetki tematyczne, wycieczki, przemarsze, spotkania z rodzicami oraz inne formy.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I – III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”

Program edukacyjny „*Nie pal przy mnie, proszę*” skierowany do uczniów klas I – III szkół podstawowych.

Ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim jego celem jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy, a także zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

W roku szkolnym 2017/18 w programie

uczestniczyło 28 placówek. Edukacją objęto 858 uczniów klas I-III szkół podstawowych, 400 rodziców. W ramach kontynuacji programu sporządzano narady, instruktaże, prowadzono

kolportaż materiałów edukacyjnych oraz zorganizowano II edycję konkursu plastycznego „Nie pal przy mnie, proszę”.

Zadania zostały przeprowadzone zgodnie z założonymi celami w oparciu o scenariusze zajęć zaproponowane w podręczniku dla koordynatora szkolnego.

W dniu 13 czerwca 2018r. w sali narad Urzędu Gminy i Miasta w Nisku odbyło się uroczyste podsumowanie II edycji powiatowego konkursu plastycznego „**Nie pal przy mnie, proszę**” adresowanego do dzieci realizujących programy edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” i „Nie pal przy mnie, proszę”. Do konkursu wpłynęło 47 prac konkursowych z powiatu niżańskiego. Konkurs przebiegał w dwóch kategoriach wiekowych.

Wszyscy laureaci konkursu otrzymali nagrody rzeczowe, dyplomy oraz poczęstunek. Fundatorami nagród byli: Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nisku, Burmistrz Gminy i Miasta Nisko, Burmistrz Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, Wójt Gminy Harasiuki, Burmistrz Gminy i Miasta Ulanów.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i klas gimnazjalnych „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Celem programu jest zwiększanie odpowiedzialności za własne zdrowie wśród uczniów oraz kształtowanie postawy wspierania ludzi, którzy pragną zerwać z nałogiem. Konstrukcja programu uwzględnia zajęcia, podczas których młodzież uczy się asertywności. W roku szkolnym 2017/18 program realizowało 25 placówek. Edukacją objęto 931 uczniów klas IV-VII, II-III klas gimnazjalnych, 490 rodziców.

W programie zaproponowano przeprowadzenie pięciu zajęć warsztatowych, metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku uczniów. Scenariusze zajęć zawarto w poradniku dla koordynatora, który został przekazany do każdej szkoły realizującej program.

Program edukacji antytytoniowej dla klas IV szkół podstawowych „Bieg po zdrowie”

Program edukacji antytytoniowej opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy z ekspertami. Odbiorcami programu byli uczniowie klas IV szkoły podstawowej. W realizacji programu uczestniczyło 16 szkół podstawowych (ogółem 20 klas IV). Edukacją objęto 304 uczniów, 296 rodziców.

Program został pozytywnie odebrany przez uczniów i ich rodziców. Uczniowie byli bardzo zaangażowani w realizację programu, bardzo chętnie uczestniczyli w zajęciach, pracowali w grupach, wymieniali się pomysłami, dyskutowali, liczyli koszty palenia. Ważnym aspektem realizacji programu było zaangażowanie rodziców do m.in. wspólnego odrabiania prac domowych.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH „ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ” w ramach PROJEKTU KIK/68

W powiecie nizańskim realizowano V edycję programu „*ARS, czyli jak dbać o miłość*” w ramach Projektu KIK/68 pt. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

Celem programu jest ograniczenie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (np. alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy). Program adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych.

W roku szkolnym 2017/18 program realizowany był przez 2 szkoły ponadgimnazjalne z jednej placówki (1 szkoła branżowa oraz 1 technikum) i swoim zasięgiem objął 163 uczniów klas I szkoły ponadgimnazjalnej. W ramach przeprowadzonej narady oraz szkolenia indywidualnego dla koordynatora przekazano cele, założenia programu oraz sposób realizacji programu. Ponadto uczniowie klasy I szkoły branżowej zostali objęci badaniem ankietowym. W ramach Projektu KIK/68 kontynuowano realizację IX Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Teatralnych pt. „Porozmawiajmy o uzależnieniach”.

W dniu 26 kwietnia 2018r. w Miejskim Ośrodku Kultury w Rudniku nad Sanem odbyły się *Eliminacje Powiatowe IX Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Teatralnych pt. „Porozmawiajmy o uzależnieniach”*.

Organizatorem konkursu była Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku. Patronat nad konkursem sprawował Starosta Nizański, Burmistrz Gminy i Miasta Nisko, Burmistrz Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, Wójt Gminy Harasiuki, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie. Partnerem Przeglądu był Miejski Ośrodek Kultury w Rudniku nad Sanem i Nizańskie Centrum Kultury „Sokół” w Nisku.

Do Przeglądu zostały zaproszone wszystkie szkoły podstawowe, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalne.

Zakres tematyczny przeglądu obejmował profilaktykę uzależnień. Poprzez konkurs przekazywane były rzeczywiste informacje dotyczące uzależnienia od nikotyny, alkoholu, narkotyków, szkodliwość biernego i czynnego palenia papierosów, szkodliwość używania alkoholu i narkotyków oraz kształtowanie prawidłowych, zdrowych postaw i odpowiedzialności za zdrowie swoje i swoich bliskich.

W eliminacjach powiatowych Przeglądu udział wzięło 4 zespoły teatralne młodzieży VII klas szkół podstawowych i gimnazjum z terenu powiatu nizańskiego (PSP nr 5 w Nisku, PSP w Hucie Krzeszowskiej, PSP w Harasiukach, Gimnazjum nr 1 w Nisku).

Laureaci wzięli udział w IX Wojewódzkim Przeglądzie Małych Form Teatralnych, który odbył się 25 maja 2018r. w Młodzieżowym Domu Kultury w Rzeszowie, natomiast oficjalne podsumowanie Przeglądu odbyło się 19 czerwca 2018r. w Teatrze Maska w Rzeszowie. Uczniowie z Gimnazjum nr 1 w Nisku reprezentujący powiat nizański na szczeblu wojewódzkim zajęli II miejsce.

W dniu 6.04.2018r. w Niżańskiej Szkole Rodzenia odbyło się spotkanie profilaktyczne z kobietami w ciąży nt. podejmowanych zachowań zdrowotnych kobiet w wieku prokreacyjnym. Tematyka spotkania dotyczyła skutków picia alkoholu w ciąży, palenia papierosów (w tym biernego palenia) oraz zażywania substancji psychoaktywnych. W spotkaniu uczestniczyło 8 osób.

Ponadto w ramach realizacji Projektu KIK/68 oraz programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” w obszarze „Edukacja dla bezpieczeństwa” przeprowadzane były w szkołach spotkania edukacyjne oraz warsztaty profilaktyczne poświęcone tematyce szkodliwości wpływu substancji psychoaktywnych.

W ramach warsztatów uczniowie wykonywali określone zadania z wykorzystaniem alkogogli i narkogogli (przejsie slalomem, zbieranie przedmiotów, przejście po ławce, czytanie tekstu, wybieranie numeru z telefonu komórkowego). Zajęcia miały na celu uświadomić młodzieży zagrożeń wynikających z zażywania alkoholu czy substancji psychoaktywnych w tym „dopalaczy”.

Ponadto każdy uczestnik otrzymał materiały informacyjne dot. dot. skutków zażywania substancji psychoaktywnych.

PROGRAM EDUKACYJNY „MOJE DZIECKO IDZIE DO SZKOŁY”

Program skierowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat, które przygotowują się do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej i rodziców.

Celem programu jest ukształtowanie nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci oraz podniesienie poziomu wiedzy u rodziców i opiekunów na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia i uświadomienie im ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych.

W powiecie niżańskim w roku szkolnym 2017/18 program realizowało 7 placówek (6 szkół podstawowych i 1 przedszkole). Edukacją objęto 191 dzieci klas 0-I szkół podstawowych, przedszkola, 179 rodziców, 11 realizatorów.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA DZIECI KLAS I-III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH „ZAWSZE RAZEM” w ramach profilaktyki HIV/AIDS

Celem programu jest kształtowanie u dzieci właściwych postaw i zachowań wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz podejmowanie zdrowych wyborów życiowych.

Realizacja programu w roku szkolnym 2017/18 odbywała się w 4 placówkach. Edukacją objęto 105 dzieci klas I-III szkół podstawowych, 104 rodziców, 7 realizatorów.

PROGRAM EDUKACYJNY „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”.

Realizacja programu miała na celu zapoznanie młodzieży z problematyką HIV/AIDS, uświadomienie im jak łatwo można zarazić się wirusem HIV. Za sprawą materiałów edukacyjnych oraz zajęć wzrósł poziom wiedzy na temat HIV i AIDS wśród społeczności lokalnej, zmiana postaw i zachowań ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za zdrowie własne i najbliższych, rozpowszechnienie postaw tolerancji wobec osób zakażonych HIV.

W powiecie nizańskim program w roku szkolnym 2017/18 realizowało 8 szkół (5 szkół ponadgimnazjalnych: 3 technika, 1 liceum, 1 szkoła branżowa, 3 szkoły podstawowe z klasami gimnazjalnymi).

Edukacją objęto 594 uczniów, 23 nauczycieli (realizatorów), 90 rodziców.

Ponadto w ramach obchodów **Światowego Dnia AIDS** i realizacji programu **„Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”** w dniu 18.12.2018r. w auli Regionalnego Centrum Edukacji Zawodowej w Nisku zorganizowano II edycję powiatowego konkursu wiedzy pn. „Co wiesz o HIV/AIDS?”.

Do konkursu zgłosiło się 17 uczniów z 2 szkół powiatu nizańskiego. Młodzież miała za

zadanie rozwiązać test składający się z 30 pytań dotyczących problematyki HIV/AIDS.

Laureaci trzech pierwszych miejsc otrzymali cenne nagrody rzeczowe, zaś pozostali uczestnicy zostali uhonorowani pamiątkowymi dyplomami.

Nagrody zostały ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nisku, Starostę Nizańskiego, Wójta Gminy Harasiuki, Burmistrza Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, Burmistrza Gminy i Miasta w Nisku.

Ponadto w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV w 2018 roku promowano kampanie i akcje profilaktyczne:

- **„Mój Walenty jest the best idzie ze mną zrobić test”**- akcja profilaktyczna skierowana do młodych, pełnoletnich osób, celem zachęcenia do wykonania testu w kierunku HIV, a tym samym promowanie zachowań prozdrowotnych wśród młodzieży oraz przyjmowania pozytywnej postawy wobec osób żyjących z wirusem.
- **Światowy Dzień AIDS**- obchodzony 1 grudnia każdego roku. Jest on okazją dla ludzi na całym świecie do zjednoczenia się w walce przeciwko HIV, okazania wsparcia dla ludzi żyjących z HIV oraz wspomnienia osób zmarłych na AIDS.
- **„Mam czas rozmawiać”** – kampania promująca dialog międzypokoleniowy o zdrowiu, której celem jest przypomnienie, że problem HIV/AIDS może dotyczyć każdego-bez względu na wiek, status społeczny, miejsce zamieszkania, przekonania czy też płeć.

Informacje na temat kampanii zostały zamieszczane na stronie internetowej PSSE w Nisku oraz przekazywane do samorządów lokalnych oraz mediów.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA UCZNIÓW KLAS I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH „WYBIERZ ŻYCIE-PIERWSZY KROK” w ramach profilaktyki chorób nowotworowych

Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych – dziewcząt i chłopców z klas I, rodziców uczniów oraz kadry pedagogicznej. Jego głównym zadaniem jest zachęcanie do odpowiedzialności za zdrowie swoje i najbliższego otoczenia poprzez m.in. regularne wykonywanie badań cytologicznych. W powiecie niżańskim program realizowany był przez 5 placówek-7 szkół w tym (3 technika, 1 szkoła branżowa, 2 licea ogólnokształcące, 1 ZS (klasy gimnazjalne). Edukacja objęto 322 uczniów, 36 nauczycieli, 93 rodziców. Ponadto została przeprowadzona ewaluacja w 1 szkole (31 uczniów objętych ankietyzacją).

Dodatkowo w dniu 18.10.2018r. zorganizowano spotkanie profilaktyczne dla kobiet osadzonych w areszcie śledczym poświęcone tematyce nowotworowej ze szczególnym uwzględnieniem raka szyjki macicy. Przeprowadzono pogadankę z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej oraz wyemitowano film poświęcony raku szyjki macicy. Ponadto został przeprowadzony quiz wiedzy nt. raka szyjki macicy i wirusa HPV. Udział w quizie wzięło 9 osób.

PROGRAM EDUKACYJNY Z ZAKRESU PROFILAKTYKI CZERNIAKA DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH „ZNAMIEŃ! ZNAM JE?”

Celem jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry, zachęcić do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem.

W roku szkolnym 2017/18realizowano III edycję programu „Znamień! Znam je?”. W powiecie niżańskim do programu przystąpiło 3 placówki (4 szkoły ponadgimnazjalne). W trakcie realizacji przystąpiła dodatkowo 1 szkoła. Program zrealizowało 5 szkół ponadgimnazjalnych. Edukacją objęto 394 uczniów klas I-III szkół ponadgimnazjalnych, 5 nauczycieli.

PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ HBV I HCV „PODSTĘPNE WZW”

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi oraz kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych.

W roku szkolnym 2017/18 program realizowany był w 3 szkołach ponadgimnazjalnych. Edukacją objęto 286 uczniów klas I-III, 5 nauczycieli.

ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA

W ramach prowadzonej działalności obchodzono Światowy Dzień Zdrowia przypadający każdego roku na dzień 7 kwietnia. W roku 2018 hasłem przewodnim ŚDZ było „Zdrowie dla wszystkich”. Informacje zostały przekazane do podmiotów leczniczych, samorządów oraz do lokalnych mediów.

BEZPIECZNY WYPOCZYNEK LETNI I ZIMOWY

Przy współpracy z pionem Higieny Dzieci i Młodzieży oraz Komendy Powiatowej Policji w Nisku w trakcie trwania akcji letniej „**Bezpieczne wakacje**” i akcji zimowej „**Bezpieczne ferie**” organizowane były spotkania z uczestnikami form wypoczynku.

Celem akcji było zapewnienie uczestnikom bezpiecznego wypoczynku na terenie powiatu uwzględniając działania z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki w tym profilaktyki uzależnień.

Na 7 formach wypoczynku letniego podejmowano działania (pogadanki, instruktaże,

projekcje filmów, zajęcia warsztatowe, dystrybucję materiałów). Działaniami objęto 120 uczestników.

Na 4 formach akcji letniej odbyła się sama dystrybucja materiałów.

Podczas akcji zimowej zorganizowano spotkanie edukacyjne dla dzieci nt. bezpiecznych zachowań oraz warsztaty profilaktyczne z wykorzystaniem alkogogli i narkogogli. Edukacją objęto 25 uczestników.

Ponadto prowadzone były działania informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie profilaktyki grypy oraz szczepień przeciwko pneumokokom. Prowadzono również szereg działań mających na celu edukację mieszkańców powiatu w zakresie wszawicy. Umieszczano w tym celu informacje na stronie internetowej

Powiatowej Stacji Sanitarno -Epidemiologicznej w Nisku, a także na tablicach informacyjnych w siedzibie Stacji.

Informacje dotyczące zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży, określające działania profilaktyczne, jakie można podjąć w placówkach oświatowo –wychowawczych były przekazane na szkoleniu organizowanym w listopadzie 2018r.

PODSUMOWANIE

Działalność Pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia dotyczyła: kontynuacji i wdrażania programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim, wspierania realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez organizowanie szkoleń i narad, udostępnianie materiałów, udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej, publikacje w środkach masowego przekazu, koordynowania programów

i przedsięwzięć oświatowo-zdrowotnych poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji.

W placówkach nauczania i wychowania na terenie powiatu niżańskiego przeprowadzono łącznie 86 wizytacji z działalności oświatowo -zdrowotnej i promocji zdrowia. Podczas wizytacji dokonano 86 ocen realizacji programów profilaktycznych.

Przy organizacji przedsięwzięć w analizowanym okresie współpracowano z WSSE w Rzeszowie, Starostwem Powiatowym, Urzędami Gmin, Urzędami Gmin i Miast, SPZZOZ w Nisku, Komendą Powiatową Policji w Nisku, Niżańskim Centrum Kultury „Sokół”, Miejskim Ośrodkiem Kultury w Rudniku nad Sanem, Poradnią Leczenia Uzależnień w Nisku, Aresztem Śledczym w Nisku, podmiotami leczniczymi, poradniami K, Niżańską Szkołą Rodzenia, Centrum Dietetycznym Naturhouse w Nisku, Grupą Biegową „Planeta Nisko”, placówkami nauczania i wychowania, organizatorami wycieczek letniego i zimowego.

Informacje z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia przekazywano na bieżąco do lokalnej prasy, jak również umieszczano na stronie internetowej i na tablicy informacyjnej Powiatowej Stacji Sanitarno -Epidemiologicznej w Nisku.

SANITARNY NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny stanowił realizację ustawowych obowiązków i zadań w zakresie ochrony zdrowia publicznego w szczególności poprzez uzgodnienie dokumentacji dotyczącej:

- strategicznej oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
- planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
- dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych oraz
- zajmowanie stanowisk w sprawie obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania.

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz projektowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach w taki sposób aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powstały zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, powodowane przyjętymi w tym zakresie rozwiązaniami.

Analiza projektowanych rozwiązań w szczególności przeprowadzona była w aspekcie oceny narażenia ryzyka ludności na czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia człowieka w miejscu przebywania ludzi.

W ramach **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** dokonano uzgodnienia:

- dotyczącego zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Uzgodniono 1 opinię z zakresu 1. stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dot. projektu IV zmiany dokumentu pod nazwą „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Nisko” przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Nisku. Celem zmiany studium było wskazanie obszaru przestrzeni publicznej, ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania zabudowy na obecnych terenach łąk i pastwisk w rejonie zbiornika retencyjnego.

Nie opiniowano projektów dokumentów z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zaopiniowano pozytywnie 1 projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą „Nowosielec produkcyjno-usługowy” gm. Nisko wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przyjęty uchwałą Nr LI/417/18 Rady Miejskiej w Nisku.

Analizowane tereny objęte projektem planu obejmują obszar o łącznej powierzchni 56ha położony po zachodniej stronie drogi krajowej nr19 i po południowej stronie linii kolejowej nr 65 relacji most na rzece Bug-Sławków. W granicach obszaru objętego planem wyznaczono tereny: zabudowy produkcyjno-usługowej o łącznej powierzchni ok. 48,30ha, tereny zieleni o łącznej powierzchni ok.1,41ha, teren dróg publicznych klasy o łącznej powierzchni ok. 3,99ha, tereny dróg wewnętrznych o łącznej powierzchni ok. 2,53ha oraz teren infrastruktury technicznej – przepompowni ścieków o powierzchni ok. 0,01ha.

Główne cele projektu planu to przekształcenie terenów rolniczych w tereny zainwestowane z funkcją przemysłowo-usługową i komunikacyjną. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.

W postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko wydano opinie:

- w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach .

Składane wnioski w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko analizowano pod kątem wpływu realizacji postanowień projektów dokumentów na stan środowiska, a tym samym na warunki zdrowotne życia ludzi.

W przypadku uznania, że planowane przedsięwzięcie będzie źródłem znaczących negatywnych oddziaływań zagrażających zdrowiu i życiu ludzi, orzekano o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w przeciwnych przypadkach akceptowano odstąpienie od przeprowadzenia tej oceny.

W odniesieniu do poprzedniego roku liczba tych opinii zmniejszyła się o 4.

Wydano ogółem 26 opinii w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym: 20opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i6 opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,

Do opinii dotyczących przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w których nie stwierdzono potrzeby sporządzania raportu należy zaliczyć między innymi przedsięwzięcia:

- zamknięcie i rekultywacja 1 składowiska odpadów w Jarocinie,
- rozbudowa istniejącej hali produkcyjnej i montaż nowej linii obróbki drewna w Domostawie,

- uporządkowanie gospodarki wodnej na terenie gminy Ulanów wraz z ujęciem wody i modernizacją SUW,

- rozbudowa suw, budowa studni głębinowych w Zarzeczu,

- budowa Miejsc Obsługi Podróżnych Bukowa I i Bukowa II po obu stronach

nowoprojektowanego układu drogowego S 19 Lasy Janowskie- Zdziary,

W tej grupie znalazły się również przedsięwzięcia dotyczące:

- przebudowy dróg publicznych wojewódzkich, powiatowych i gminnych: w miejscowości Nowosielec, Krzeszów, Rudnik n/Sanem, na odcinkach Bojanów-Kopki, Zarzecz-

Dąbrowica –Sieraków z mostem na rzece Tanew,

- budowy odcinków sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Harasiuki w miejscowościach:

Gózd, Łazory, Huta Krzeszowska, Nowa Huta ,

- budowa odcinka sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Nisku i Raclawicach ,

- budowa odcinka sieci wodociągowej łączącej miejscowość Deryłaki z Hutą Krzeszowską

Do opinii, w których określono warunki realizacji przedsięwzięć należy zaliczyć przedsięwzięcia takie jak:

- Modernizacja i rozbudowa terminalu paliw w miejscowości Łętownia-Groble ,

- Wprowadzenie zmian w ilości i rodzaju składowanych odpadów komunalnych na kwaterze nr 2, przetwarzanych odpadów oraz stosowanej technologii w Sigielkach,

- Rozbudowa istniejącej hali produkcyjnej i montaż nowej automatycznej linii do mechanicznej obróbki drewna,

- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 858 w miejscowości Sieraków oraz budowa i przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej budowli i urządzeń budowlanych,

Zaopiniowano pozytywnie realizację w/w przedsięwzięć powołując się na przeprowadzoną analizę zawartą w Raportach na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięć w zakresie oddziaływania na środowisko oraz wskazując wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym.

W procesie inwestycyjnym, na etapie projektowania obiektów budowlanych uzgadniano **dokumentację projektową inwestycji** .

Uzgodniono ogółem 5 projektów budowlanych pod nazwami:

- Zmiana sposobu użytkowania części budynku gospodarczego dla potrzeb zakładu fryzjerskiego usytuowanego w Nowosielcu,

- Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Przędzel - Borowina,

- Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Rudnik nad Sanem (os. Stróża ul. Reymonta),
- Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Rudnik nad Sanem (os. Stróża ul. Puławskiego),
- Budynek produkcyjno-magazynowy specjalizujący się w produkcji przetworów spożywczych w miejscowości Kamionka gmina Krzeszów.

Wszystkie projekty zaopiniowano pozytywnie, bez zastrzeżeń.

W odniesieniu do roku 2017 zaopiniowano o 1 projekt mniej.

Projektów z nowatorskimi technologiami nie opiniowano.

W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane były stanowiska w sprawie **objektów budowlanych przekazywanych do użytkowania**, wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów.

W związku z uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania w trybie art.56 ustawy Prawo budowlane wydano 22 opinie wyrażające stanowisko o braku sprzeciwu co do przystąpienia do użytkowania zgłoszonych obiektów.

W tym wydano 2 opinie wyrażające stanowisko o braku sprzeciwu przystąpienia do użytkowania pod warunkiem spełnienia określonych w nich wymagań.

Opinie z zastrzeżeniami wydano dla budynku handlowo – usługowego w Jarocinie oraz budynku hali obróbki kamienia naturalnego w Nisku.

Obiekty odebrane i zaopiniowane pozytywnie, zakwalifikowano do następujących kategorii:

budynki kultury, nauki, oświaty stanowiły grupę, do której zaliczono 7 obiektów

dopuszczonych do użytkowania dot.:

- budynek sali gimnastycznej z zapleczem i łącznikiem do oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Przędzeli (rozbudowa),
- budynek przedszkola integracyjnego w Jeżowie,
- domu pomocy społecznej w Jeżowie,
- budynek przedszkola ze żłobkiem w Rudniku nad Sanem,
- budynku mieszkalnego na przedszkole niepubliczne w Nisku przy ul. Sandomierskiej (przebudowy i rozbudowa),
- budynek szatni na terenie boiska sportowego w Raławicach,
- budynek Niżańskiego Centrum Kultury w Nisku (rozbudowa, przebudowa)

budynki służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej do tej grupy zakwalifikowano 2

obiekty:

- budynek służby zdrowia - Ośrodek Zdrowia w Jeżowie (rozbudowa, przebudowa wraz z instalacjami, dociepleniem budynku, miejscami postojowymi),
- budynek Domu Pomocy Społecznej w Jeżowie.

budynki handlu, gastronomii i usług w tej grupie znalazło się 4 obiekty, w tym:

- budynek handlowo – usługowy (market spożywczo-przemysłowy) w Jarocinie,
- plac targowy w Rudniku nad Sanem,
- budynek produkcyjny branży spożywczej (piekarnia) w Jeżowie,
- budynek usługowy (z przeznaczeniem na biuro i warsztat elektryczny) w Nisku przy ul. Wesołej.

budynki przemysłowe do tej grupy zakwalifikowano 3 inwestycje :

- budynek produkcyjno-magazynowy (produkcja blachy na pokrycia dachowe) w Jeżowie,
- budynek hali obróbki kamienia naturalnego w Nisku,
- zakład drzewny „Jawor”(rozbudowa, przebudowa hali oraz budowa segmentu socjalnego) w Ulanowie.

obiekty służące do korzystania z zasobów wodnych w tej kategorii obiektów dopuszczono do użytkowania 2 obiekty

- rozbudowy i przebudowy oczyszczalni ścieków w Nisku,
- rozbudowy i przebudowy oczyszczalni ścieków w Rudniku n/Sanem.

place składowe, postojowe składowiska odpadów w tej kategorii obiektów dopuszczono do użytkowania 1 obiekt

- przebudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Nisku.

pozostałe budynki mieszkalne w tej kategorii obiektów dopuszczono do użytkowania 3 obiekty:

- budynek mieszkalny wielorodzinny typu socjalnego Nisku przy ul. Wyszyńskiego
- budynek mieszkalny wielorodzinny (mieszkania komunalne) w Nisku przy ul. Sandomierskiej,
- budynek mieszkalny wielorodzinny socjalny ze świetlicą środowiskową w Ulanowie.

Oceniając analizowany okres należy stwierdzić, że:

- przedsięwzięcia opiniowane w zakresie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko są przykładem na to, że w naszym powiecie zostaną wybudowane, zmodernizowane, lub rozbudowane między innymi takie obiekty jak: drogi publiczne, stacje uzdatniania wody, terminal paliw oraz odcinki sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej, służące lokalnej społeczności,
- zrealizowane w 2018 roku inwestycje celu publicznego zapewnią mieszkańcom powiatu niżańskiego bezpieczne i higieniczne z nich korzystanie, ze względu na posiadające

w przeważającej większości wysokie standardy wykończenia i wyposażenia wnętrz pomieszczeń a także odpowiednie zaplecza socjalne i sanitarne,

- w odniesieniu do roku 2017 pracownicy inspekcji sanitarnej dokonali o 5 odbiorów więcej a w odniesieniu do poprzednich lat ilość odbiorów znacznie zmalała,

- z oddanych do użytkowania 22 inwestycji, 13 należy do sektora publicznego, 9 inwestycji zrealizowano w sektorze prywatnym.